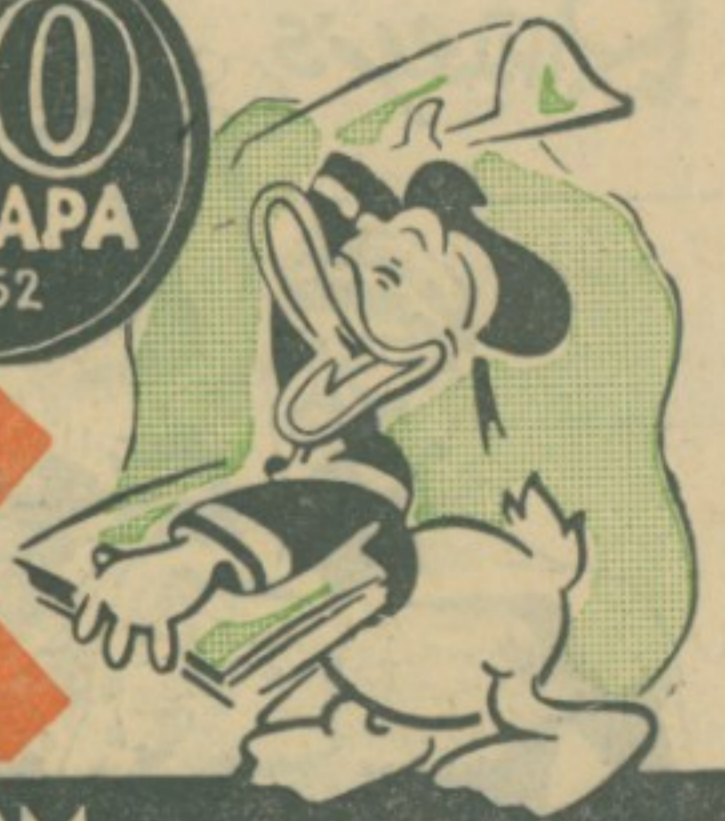

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

20
ДИНАРА
1952

Година XXIV. Број 697
Субота, 17. август 1963.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

ФЛАШ ГОРДОН

ФЛАШЕ... ТО ЈЕ ОПАСНО!

ТАКО... САД ЈЕ СИГУРНО! ПОБИМО У КОНТРОЛНУ ОДАЈУ! ВОЛЕО БИХ ДА ПОГЛЕДАМ КАКО СУ ОВЕ РАКЕТНИ МОТОРИ УКЛУЧИЛИ.

МОРА ДА ЈЕ АУТОМАТСКИ УКЛУЧИВАЧ... НИКО НЕ БИ...

ВИДИ! НЕКО БЕЖИ ИЗ КОНТРОЛНЕ ОДАЈЕ!

НЕ, НИКО ТО НЕ БИ УЧИНИО ЈЕР СВИ ЗНАЈУ ДА СМО МИ ОПРАВДАЛИ...

НЕ БИ? А КО ТО ОНДА БЕЖИ?

НА НИШАЊУ МИ ЈЕ...

НЕ СЕРВЕ...

НИСМО СИГУРНИ ДА ЈЕ ТО БАШ ОН УМИШНО!

У РЕДУ, ФЛАШЕ. ОНДА ДА ГА УХВАТИМО И РАЗЈАСНИМО СТВАР!

НЕ ПУЦАЈ! ДА ГА УХВАТИМО!

У ПРАВУ СИ, ФЛАШЕ! И ЈА БИХ ЖЕЛЕО ДА ЗНАМ ЗАШТО ЈЕ ПОКУШАО ДА НАС УБИЈЕ!

БНО ГА... УТРИАО ЈЕ У СПАВАОНИЦУ!

ХОЋЕМО ДА ЗНАМО КО ЈЕ ОД ВАС ОВОГ ТРЕНУТКА УШАО ОВАМО?

НЕКО ЈЕ ПОКУШАО ДА УБИЈЕ ФЛАША И МЕНЕ... И САД ЈЕ ОВАМО УТРИАО! КО ЈЕ ТО БИО?

СЕРВЕ, ПА МОМЦИ СВАКИ ЧАС УЛАЗЕ И ИЗЛАЗЕ!

ЗИНО! ТИ СИ САВ У ЗНОЈУ... БАШ КАО ДА СИ ТРИАО!

НЕ ПОКУШАВАО ДА МЕНЕ ЗА ТО ОКРИВЛУЈЕШ! А ЗНОЈ РАДИО САМ ГИМНАСТИКУ

...И ЗАШТО БИХ ЈА ЖЕЛЕО ДА ВАС УБИЈЕМ?

САД САМ БАШ ПРОВЕРИО... РАКЕТУ КОЈА ЈЕ ОТКАЗАЛА. ТИ СИ ЈЕ КОНТРОЛИСАО!

КРОЗ ВЕКОВЕ

КРАЉЕВСКА «ДАРЕЖЉИВОСТ»

У шеснаестом веку живео је у Енглеској један веома даровит и историчар по имену Џон Стоу (1525—1605). Читав свој живот Стоу је посветио прикупљању материјала и података из историје Енглеске коју је ко зна колико пута прокрстарио и уздуж и попреко, и то увек пешине. Пред крај живота Џон Стоу, који никад није био имућан, запао је у најдубљу беду јер је и оно мало имовине што је имао потрошио на своју велику и једину страст — историју. Тада се он обратио за помоћ двору, али све што је добио била је једна хартија чију је веродостојност потврђивао велики печат, а која је гласила:

„Краљевска повеља. Узевши у обзир да је речени Стоу четрдесет пет година прикупљао материјале за своје хронике о Енглеској, а два наест година писао историје градова Лондона и Вестминстера и читав свој живот ставио у службу своје земље, ми му дајемо нашу Милостиву и Краљевску дозволу да тражи милостињу од наших поданика и да за своје личне потребе сме употребити оно што му њихова добротворност удели. Све то у току једне године.“

И поред краљевске повеље „дарежљиво“ Џемса I, Стоу је умро у највећој беди иако су његове заслуге биле и познате и признате. Јер, једина награда за 55 година преданог и пожртвованог рада „за добро и славу Енглеске“, како су му признавали, била је — просјачка дозвола.

У ОВОМ БРОЈУ: Грабанцијаш на њозорници. Вајра је шекла њошоцима. Не њознаши Виктор Ио. На њловећој бомби. Пирамида чуда. Заблуде о Пашиаиоцима. Вести из шехнике.

Ripley's

Веровали или не!

БРЖИ ОД КОЊА

ГРК ПЛАСТЕНЕС, КОЈИ ЈЕ УЧЕСТВОВАО НА ОЛИМПИСКИМ ИГРАМА 400 ГОДИНЕ ПРЕ НЕ ПОБЕДИОСЕ ЈЕДНОГ КОЊА У ТРЦИ НА 30 КИЛОМЕТАРА, А ЗАТИМ НЕПОСРЕДНО ПОСЛЕ ТОГА ПРЕТРЧАО ЈОШ 100 КИЛОМЕТАРА, ДА БИ СВОЈИМ СУГРАЂАНИМА САБИО ТУ РАДОСНУ ВЕСТ!

ПЛАВИ КИТ

ИМА ТОЛИКО ВЕЛИКА УСТА ДА У њИМА МОЖЕ ДА СТОЈИ НЕКОЛИКО ОСОБА.

© King Features Syndicate, Inc., 1963. World rights reserved.

БЕЛА СТАКЛЕНА КУПА

НАЂЕНА У ЈЕДНОМ ГРОБУ У ЦИ-ДЕМЕЛУ (НЕМАЧКА) ГДЕ ЈЕ ЛЕЖАЛА 1.600 ГОДИНА, ЗАШТИЂЕНА ЈЕ МРЕЖОМ ОД ПУРПУРНОГ СТАКЛА, А ИПАК СУ И КУПА И МРЕЖА ИЗРАЂЕНИ ОД ИСТОГ КОМАДА СТАКЛА. УМЕТНИК ЈЕ ЗА ОВО СВОЈЕ ДЕЛО ДОБИО ОД ГОВАРАЈУЋУ НАГРАДУ: БИО ЈЕ ОСЛОБОЂЕН СВИХ ДАЖБИНА ДО КРАЈА ЖИВОТА.

МЕРИ БОНИФАНТ ГРЕЈ

(1759 - 1872)

ИЗ ТАЈГЕРТ КРИКА (САД) ЖИВЕЛА ЈЕ 113 ГОДИНА И ИЗА СЕБЕ ЈЕ ОСТАВИЛА 13 ДЕЦЕ, 65 УНУКА, 613 ПРАУЊУКА, 337 ЧУКУНУНУКА И 44 БЕЛИХ ПЧЕЛА - УКУПНО 1.076 ПОТОМАКА

ЦВЕТНИ КРОВ

БИЛКА ОКОТИЛО КОЈА СЕ УПОТРЕЂУЈЕ ЗА ПОКРИВАЊЕ КРОВА НА КОЛИБАМА У МЕКСИКУ ОЖИВИ ПОСЛЕ ПРВЕ КИШЕ И СВАКА СТАЊИКА, БЕЗ ОБЗИРА КАДА ЈЕ УБРАНА, ПРОЦВЕТАТИМ СЕ НАТОПИ ВОДОМ, ТАКО ДА ЧИТАВ КРОВ ИЗГЛЕДА КАО ЦВЕТНА БАШТА!

ЈАБУКА

КОЈУ ЈЕ ОДГАЗИО ДЕН ХЕНЕРО ИЗ ХУАРИВЕРА (САД) БИЛА ЈЕ ТЕШКА 998 ГРАМА

ПИРАМИДА ЧУДА

Џон Тејлор, љубопитљиви лондонски трговац, преврћући једном своје књиге пронашао је извештај о путовању по Египту током 1837. године двојице научника: Вајса и Перинга. У том извештају били су наведени и резултати мерења Кеопсове пирамиде.

Шта је скромног продавца књига навело на мисао да један од наведених бројева подели другим, данас је тешко рећи. Али, чињеница остаје чињеница: поделивши обим основе пирамиде са висином, Тејлор је добио број „пи“. Охрабрен успехом, он је стао да пажљивије проучава остале бројке у извештају. Показало се да су висина бочне ивице и њена пројекција на површини основнице везане „златним“ односом: краћа линија је у истом односу према дужиој као дужа према збиру обе.

Откриће лондонског књижара пробудило је огромно и...

интересовање његових савременика који су се поделили у два тора: једни су заступали теорију броја „пи“ а други теорију „златног пресека“. Представници обе групе са жаром су испитивали супонарне бројке покушавајући да из њих исцеди нове чињенице не заборављајући да при томе што више оцрне своје противнике. Пажљиво се упознавши са описом пирамиде, улазом у њу и унутрашњим распоредом, инспектор фабрике дувана из Хединга А. Јаромшек, дознао је о постојању једне мање дворане у њој. Ширина дворане била је два пута већа од њене висине, зид је био обложен са пет редова камена, а под се састојао из пет камених плоча. Из тих података Јаромшек је закључио да тајну грађења пирамиде треба тражити у квадратном корену броја јер се он појављује и у златном пресеку

„Истраживачи“, који нису себи нашли место ни у једном од завањених тора, почели су да из размера несрећне пирамиде извлаче најразличитије податке о свему у коме живимо. Меридијан који би био повучен преко врха пирамиде делио би све копнене површине наше планете на два потпуно једнака дела. Висина пирамиде износи у длаку двеста седамдесет хиљади део Земљиног обима, а кад се та висина помножи са 109 добија се тачно растојање између Земље и Сунца.

Теорије су се гомилале као да их неко сипа из рога изобиља. Али, ни то није могло ићи у бесконачност. Сви бројеви били су између себе и помоћени и подељени, а резултати тумачени с најразличитијих тачака гледишта. Сад су „истраживачи“ ступили у нову фазу: ништа не треба делити, већ узимати цифре такве какве су јер је тако једноставније...

Измерили су обим основе, поделили са 100 и готово — добијен је број дана у години. А пошто су све карактеристичне размере биле премерене стопима и палчевима, то се као сигурно примила претпоставка да су и стари Египћани имали енглески систем мера за дужину. Разумевало се да су многи остали против једног тако бесмисленог тврђења и да би добили друге цифре предлагали су да се добијене бројке прерачунају на друге системе мера. Каквим све јединицама нису мерили и премењивали једну пирамиду!

Примера има још, али не би имало никакве сврхе наводити их. Јер, то би било превисше за једну пирамиду макар она била и Кеопсова. Ипак једно још треба рећи: да би се у пирамиду уградиле овакви подаци, њих најпре треба знати. Међутим, из старих папируса видимо да су Египћани израчунавали површину круга с грешком од неколико процената, а за „златни пресек“ уопште нису знали.

ЗАБЛУДЕ О ПАТАГОНЦИМА

Један од Магеланових помоћника са брода „Пигафета“ којим је велики поморац пловио око Јужне Америке писао је: „Једног дана смо на обали (мислио је на обалу на самом југу јужноамеричког континента) угледали човека циновског стаса. Играо је, певало и засипало лице прашином. Био је тако висок да су му наше главе досезале једва до појаса“

Озбиљност ових речју била је доведена у сумњу јер су личиле на изјаве других Магеланових сапутника који су писали да су видели људождере који ричу као бикови и морске птице које носе јаја на леђима.

И други су писали и говорили о патагонским циновима: 1578. године Францис Дрејк помиње дугоноге цинове а затим и Шпанац Дармиенто и Енглец Антоније Кнајвт. Последњи је чак измерио лешеве два домороца и утврдио да су дугачки по четири метра. Шаутен и Ле Мер који су открили Кап Хорн тврдили су да су на једном острву недалеко од Огњене земље наишли на гробнице са људским костурицама од три метра.

О циновима на крајњем југу Америке говоре исто тако Бифон, Мапертијус и Деброс. У Великој Британији се на основу речи првог капетана Бајрона чврсто веровало да они заиста постоје, јер је убеђивао да је у Централној Америци видео цинове високе два и по метра.

У прошлом веку почеле су да се појављују сумње у истинитост ових података. Тако је искрела „патагонска афера“ која је изазвала жучне полемике.

Неповерљиви Французи су побијали приче о циновима док су их Енглези одлучно подржавали. Француски поморац Бугенил који је ступио у додир са Патагонцима убеђивао је да они нису виши од обичних људи високог раста. Британски лист „Лондон кроника“ одлучно је реаговао тврдећи да је

он вероватно видео само дегенерисане Патагонце. У полемику су се умешали и Американци. „Вирџинија гезет“ је писао да цинови „морају постојати јер Свето писмо говори о томе“.

Најзад око 1870. године је научно утврђено да Патагонци у просеку нису виши од 180 сантиметара.

ЈЕДАН МОРНАР ДАЈЕ ПАТАГОНЦИ КОМАД ХЛЕБА ЗА ЊЕНО ДЕТЕ (ПРЕТЖЕ ИЗ 1767. ГОДИНЕ: СА ПРВОГ ПУТОВАЊА ОКО СВЕТА КАПЕТАНА БАЈРОНА)

КРОЗ ОКНО

У енглеском граду Донкастеру збои се ових дана необичан догађај. Осам радника носило је преко улице велико стаклено окно намењено оправци једног излога. Један пролазник прошао је кроз окно и остао неповређен. То се, међутим, за окно не би могло рећи: отишло је у парампарчад.

ДА СЕ КРВ ОЧУВА 4 ГОДИНЕ

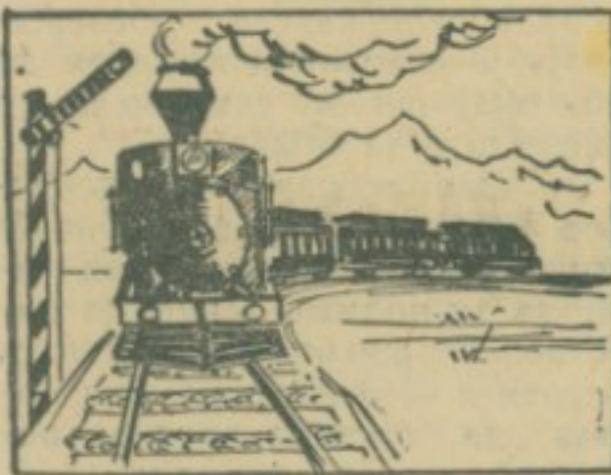
Доктор Чарлс Хагинс, професор на универзитету у Харварду, пронашао је релативно једноставан и јевтин метод који омогућава да се смрзнута крв намењена трансфузији чува читаве четири године. Нови метод могу да користе чак и мале болнице, јер се састоји само од додавања, а касније одузимања једне хемикалије.

Метод доктора Хагинса је у томе што се крв пре смрзавања помеша са диметилсулфоксидом, једним једињењем сумпора које чува црвена крвна зрна. Хагинс је такође пронашао начин да се ово сумпорно једињење уклопи из крви одмах пошто се она, пред трансфузију отопи.

Садашњи методи конзервације сања — сем неких изванредно компликованих и скупих — нису дозвољавали да се крв чува дуже од три седмице.

Без премца

Јединствен рекорд држи воз који спаја америчке градове Филаделфију и Атлан-

тик Сити. Наиме, од постојања ове железничке пруге воз који њом саобраћа још ни један једини пут није имао ни минут закашњења.

**Статистика
ТО ЗНА
ТАЧНО**

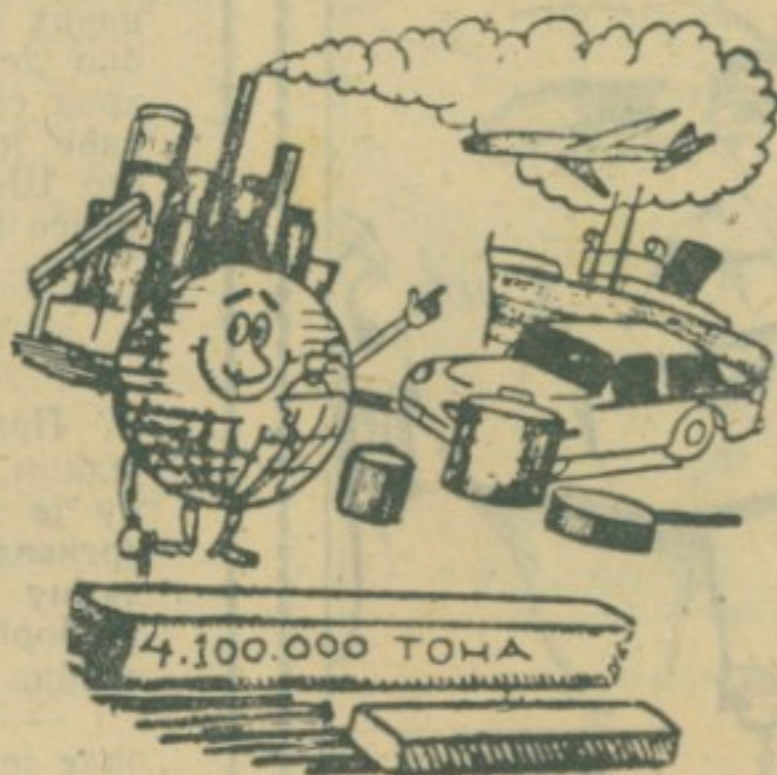

УРАН

Уран, о коме до пре неколико десетина година готово нико није ни водио рачуна, постао је наједном предмет неслушене пажње. Данас је уран, који се као што је познато употребљава у атомским пећима, једна од најтраженијих и најдрагоценијих руда. Данашња светска годишња производња урана већ износи 70.000 тона.

АЛУМИНИЈУМ

Потребе за лаким металом алуминијумом стално су све веће јер се он данас употребљава у производњи многих предмета, почев од лаког и практичног посуђа па све до делова на најмодернијим и најбржим авионима и ракетама. Годишња светска производња алуминијума износи око 4,100.000 тона.

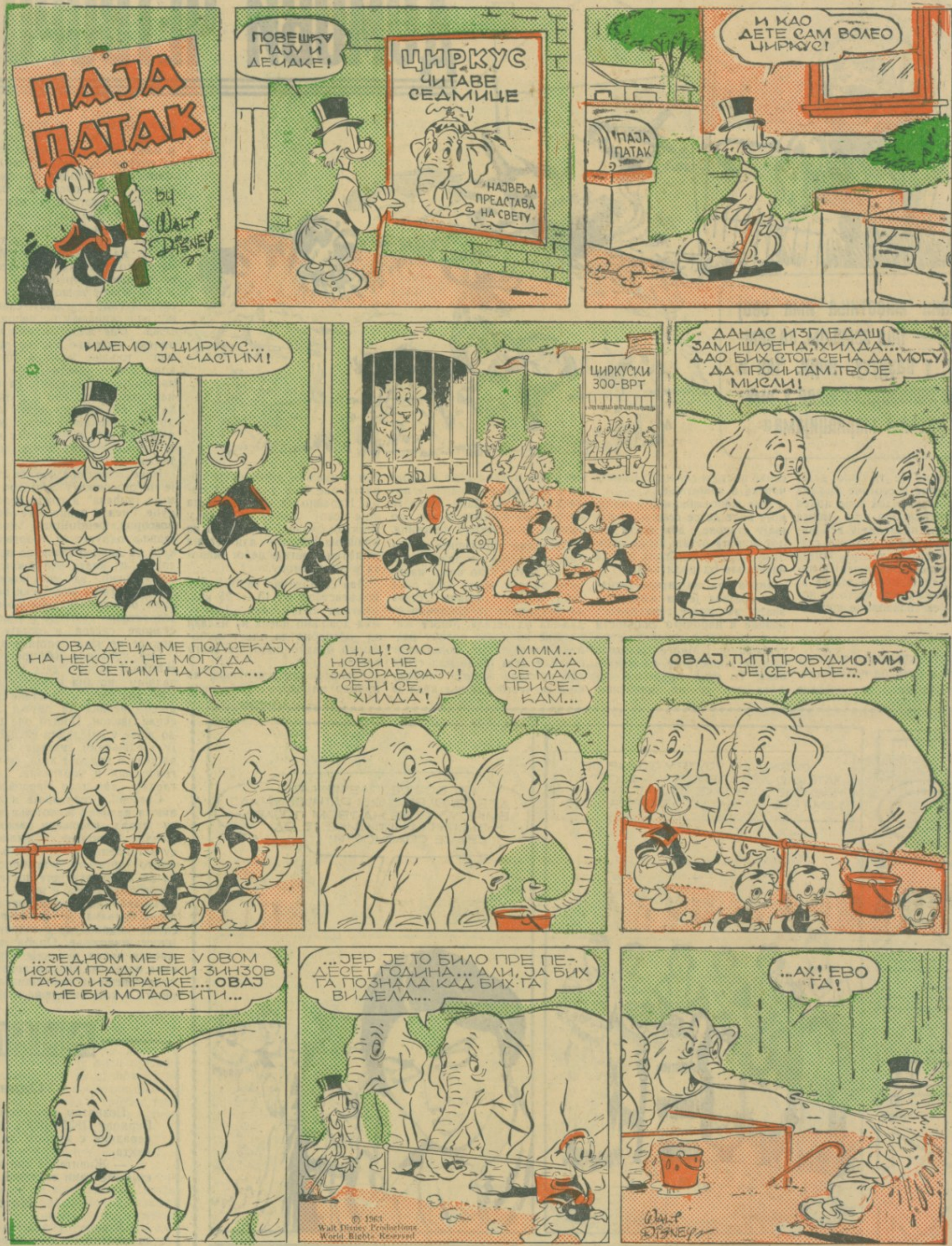
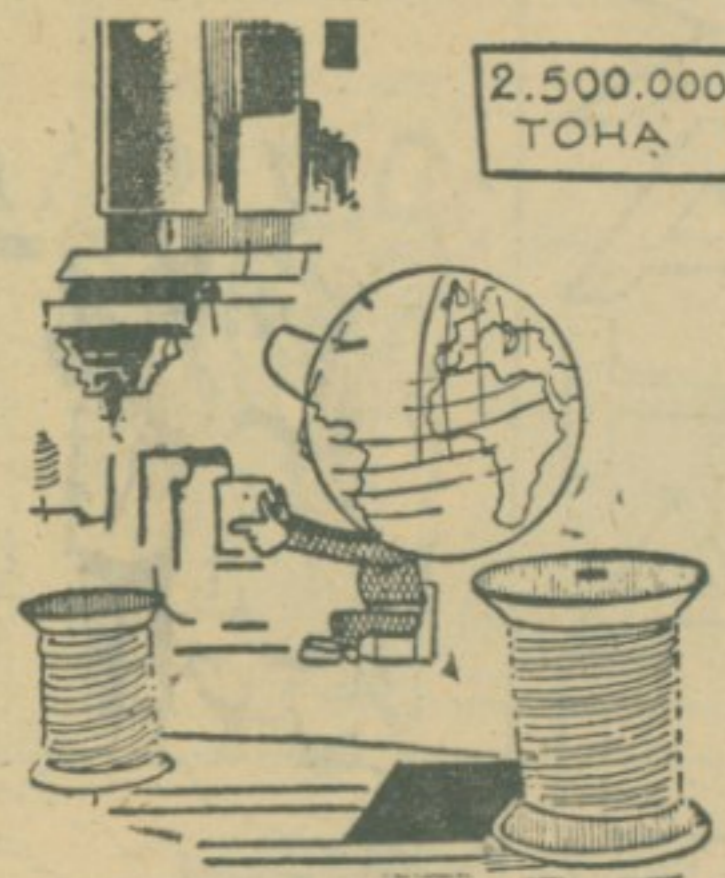

УГАЉ

Угаљ је најважнији извор енергије на свету без кога се живот овакав какав је не би могао замислити. Годишње се у свету ископа из утробе земље и потроши огромна количина каменог угаља: 1,970.000.000 тона. Производња мрког угаља је знатно мања: 640.000.000 тона. Будите искрени: да ли су вам биле познате ове бројке?

СИНТЕТИЧНА ВУНА

Синтетична вуна и рајон последњих година све се више граже. Прошле године у свету је било произведено не мање од 2.500.000 тона вештачке вуне. Пошто је синтетична вуна јевтина, а квалитет јој је из године у годину све бољи, она представља сталну и јаку конкуренцију правој вуни.

ДОМОВИ ЧЕТВОРОНОЖАЦА

Свака животиња има свој дом — под земљом, на земљи, у ваздуху, води. Чак и оне »слободне« живе у »миричним маркаијама«

Човеку је требало десетине и стотине хиљада година док није почео да спроводи оно што многе животиње практикују већ милионима година. Многе ствари врло „људски“. Њима није потребан намештај и није им неудобно без завеса али основна скица често се поклапа са плановима архитеката.

Модерни стручњаци за психологију животиња сматрају да баш у потреби поделе стана у одељења за одређене

сврхе постоји сличност између човека и животиње.

Има животиња, као и људи, које воле да се селе и да мењају станове, док друге целог живота остају верне оном дому који су изабрале или га наследили од родитеља.

Једно од најинтересантијих открића је да животиње знају за праве „традиције“, навике и нарочито склоности које прелазе с генерације на генерацију. Многе јеленске каљуге користе се од памтивека. То нису природне каљуге него су их животиње

предњим ногама саме ископале а временом су нарасле понекад у праву бару. Срне се не брложе и стога им се ово муљевито купатило не свиђа. Поједине просторије животињског стана не леже једна поред друге. Ово важи нарочито за оне врсте које саме себи копају јазбине. Остава за намирнице је прилично удаљена од легала. Многе животиње не праве велику разлику између свога сопственог стана и дела шуме или степе где проводе живот. Слободу која се често помиње када је

реч о дивљим зверима не користе оне баш у толикој мери. Наравно да има скитница које свој живот проводе у вечитом лутању као окапи из прашума Конга — али већина животиња остаје целог живота у свом ревиру.

Лав се потпуно задовољава краљевством од 15 — 25 квадратних километара. Док ту има довољно плена не налази за потребно да оде у љубоморно чувано подручје свога суседа.

Ревир малих животиња, на пример мајшних риба или

гуштера често је ограничен на један квадратни метар па и мање. Многе животиње своју територију сматрају својим ложиштем и својим станом и према томе распореде свој животни простор: у центру им је сигурно место за спавање; остава је испод корена стабла. Пије се увек на истом месту, ма колика била бара; ни место где се једе не мења се без преке потребе.

Али живот животиња се не састоји само у једењу, спавању или скривању од непријатеља. Оне желе да имају и понеко живљање кас на пример: грљање коже о грубу кору неког дрвета које се наслеђује с генерације на генерацију, исто као и солило којим се дивљач једног подручја деценијама служи као и јелени својим каљугама које сваке године поново потраже.

Неке животиње као да стоје на становитицу „мој дом је моја тврђава“ и граде чврсте куће. Гнездо птице вуге (*Anthoscopus pendulinus*) представља округласту творевину која се причвршћује на врху гране и клати над амбисом недоступним за све којима пријају птичија јаја. Неки рептили олакшавају себи посао: једноставно су уселе у празне станове сисара и остају ту док се не јави сопственик.

Осе копачице (*Ammophila sabulosa*) укопају се у земљу, задњим ногама избацују земљу док рупа не постане довољно велика да пружи сигуран заклон. Пошто оне радо живе у заједници изграђују уједињеним снагама читаво село и градове који, фотографисани и увеличани, изгледају као дело Марсована.

Станови, територије и ловишта великих животиња нису никад изложени свакоме уљезу. Напротив, брижљиво су затворени и потребно је много дрскости и храбрости па да животиња исте врсте и истог рода ступи у њих.

Наравно да се стај не затвара бравама. У ту сврху служе мириси које излучују многе животиње. Ориби има жлезду поред ока чије лучевине остају на сваком дрвету, првенствено на границама ловишта о које он очеше главу.

Ако у близини те „миричне маркаије“ дође други ориби тражећи нову домовину, брзо побегне уколико није врло снажан или свадљив. Наравно да животиња у свом стајбеном подручју познаје свако дрво и камен. Ако се боји разних непријатеља она, сигурности ради, има на својој територији поред главног стана још неколико других склоништа распоређених по целом свом подручју.

Главно легало научници означавају као место највеће сигурности. Ако се животиња брзим скоком пребаци у рејон другог или трећег реда, остаје тамо извесно време и врба повољан тренутак да се врати.

Недавно је један психолог написао да се битна разлика између човека и животиње састоји у томе што животиње не изграђују путеве. Њему изгледа није било познато да још и данас многе аутостраде у Америци и Африци воде тачно оним путевима које су још стада бивола утабала кроз векове. Јер животиње не само да у свом ревиру имају своје путеве којима газе целог живота него често и праве друмове које предају следећим генерацијама. У афричким прашумама исти путеви које преко дана користи човек, ноћу су резервисани за животиње нарочито оне које човек не би волео да сретне ненаоружан.

Нилски коњ је прилично мирољубив кад сретне човека али ако на „својој“ путањи сретне другог нилског коња, свим средствима брани свој стан и своју територију.

Зашто се медведи у зоолошким вртovima високо усправе ако се неки посетилац сувише приближи њиховом кањезу? Они се не усправљају да нападну него се чешу о отграду свог кањеза, обележавају је властитим мирисом да би онај напољу схватио да ту нема шта да тражи.

Многи истраживачи повлаче паралеле између обичаја прачовека и примитивних народа да подиже табуе, да постављају фигуре које уливају страх и — настојања животиња да поставе границе подручја у коме владају.

ПОСЛЕДЊИ МОХИКАНАЦ

СУТРАДАН УЗ ТРУ СУЊЕ ЈЕ ЗАТЕКАО ДЕЛАВЕРЦЕ У ЖАЛОСТИ, ЊИХОВЕ ДЕВООКЕ ЗАСУЛЕ СУ ЦИВЕЉЕМ ГРОБ СРЦАНЕ И ПЛЕМЕНИТЕ КОРЕ.

ОЖАЛОШЉЕНИ МАНРО, АЛИСА ДАНКАН И ГАМУТ ОДЗАДАИ СУ ПРЕМА БРИТАНСКИМ ВОЗНИМ УТВРЂЕЊИМА, ОСТАВЉАЈУЋИ ОКО СОКОЛОВО И ЧИНГАИГУКА ПОРЕД УНКАСОВОГ ГРОБА.

НЕ БОЈ СЕ, ПЛЕМЕНИТА ДЕВООКА! ВЕЛИКИ РАТНИК УНКАС БИЉЕ УЗ ТЕБЕ НА ТВОМ ПОСЛЕДЊЕМ ПУТУ И ШТИЊЕ ТЕ ОД СВАКЕ ОПАСНОСТИ!

БИО ЈЕ ДОБАР И ХРАБАР, ВЕЛИКОМ ДУХУ ПОТРЕБНИ СУ ТАКВИ РАТНИЦИ И ЗАТО ГА ЈЕ ПОЗВАО СЕБИ!

ОН НАС ЈЕ ОСТАВИО, ПОСЛЕДЊИ РАТНИК ИЗ МОХИКАНСКОГ ПЛЕМЕНА!

КРАЈ

АНЕГДОТЕ

Одличан савет

Познатом немачком лекару и научнику Рудолфу Вирхову (1821—1902.) обратио се једном неки богати нерадник с молбом да му да неко средство против гихта.

— Живите од три марке дневно, и то три марке које сте сами зарадили — одговорио му је научник.

Најопаснији

Једном су запитали грчког филозофа Диогена да каже: ујед које животиње је по његовом мишљењу најопаснији. Диоген је одговорио:

— Од дивљих животиња — клеветника, а од припитомљених — ласкаваца.

Какво питање такав одговор

— Можете ли ми ви, господине професоре, одговорити куда ћу dospети ако, претпоставимо, из ове сале, по пречнику, пробušим скроз Земљу? — запитало је једном за време предавања неки студент познатог немачког геолога Ремера.

— Могу — одговори му професор. — Допашћете право у психијатријску болницу.

Боље нека спава

Кад је Жорж Клемансо постао министар унутрашњих послова у Француској, дошао је првог дана око десет часова у своју канцеларију. Прошао је кроз собе али су све биле празне. Најзад у једној нађе једног чиновника који је спавао налакћен на сто. Шеф кабинета хтеле да га пробуди, али га Клемансо задржа:

— Не будите га, побећи ће и он!

Нокаутирани јастог

Првак света у боксу Сони Листон поручио је у једном њујоршком хотелу за вечеру јастога. Келнер му је донео једног чија је једна маказа била размрсана. Како се Сони намрштио келнер се пожурио да му објасни да међу раковима врло често долази до борбе, па је сасвим могућно да је овоме противник пребио маказу.

— Лепо, разумео сам, — рекао је Листон. — Овај овде је нокаутирани. Уклоните га онда и донесите ми победника.

ВАТРА ЈЕ ТЕКЛА ПОТОЦИМА

ЗАБУНА СА ИМЕНИМА

Догађа се и нама понекад да приликом упознавања с неким новом особом не можемо одмах да се снађемо и да са сигурношћу одредимо шта јој је име а шта презиме. Али, у поређењу са забунама које могу да настану у вези с јапанским именима, наше су права ситница.

У Јапану се имена пишу кинеским слоговним писмом званом „кана“. То не би представљало никакву тешкоћу да сваки слог нема више различитих начина изговора, тако да је чак и универзитетски образованом Јапанцу тешко да тачно прочита нечије написано име, или да име које чује тачно напише. Због тога се у Јапану при упознавању познаника не само каже своје име, већ и пружи штампана или исписана карта са именом и презименом.

Да би у ову збрку унео мало реда, токијска влада издала је пре неколи-

ко година декрет по коме се избор из „кане“ ограничава на 1850 имена. Јапанци су с негодовањем примили ову одлуку, нарочито они чија су имена на овај начин постала „илегална“. Данас матични уреди не региструју нова имена писана каном.

Ако се Јапанец упознаје са странцем, он ће му најпре рећи име а затим презиме. Међутим, ако се представља свом земљаку Јапанцу на прво место долази породично, а онда лично име.

Према недавно донетом закону млади брачни парови могу да се одлуче за мужевљево или за женино презиме. Госпођица Сато може се, и пошто се уда, презивати Сато, али ће онда и њен супруг, рођен Киши, морати да се презива Сато.

Једног јунског јутра 1944. године савезничка авијација извршила је један од највећих напада на Берлин и немачка постројења за производњу синтетичког горива.

теће тврђаве“ су блистале на светлости.

У првом налету чуле су се снажне детонације бомби, а одмах затим као киша заљулу штале су запаљиве бомбе. Прво су гореле „летеће тврђаве“ на западној страни писте. Све је експлодирало: и бомбе и бензински резервоари. Бензин се изливао и текао као запаљена бујица. Целом дужином аеродрома горело је 47 бомбардера Б-17 заједно са преко милион литара бензина. А свака експлозија резервоара личила је на огроман ватромет у коме је буктало преко 20.000 литара бензина.

После поноћи, кад је бомбардовање завршено људи су потрчали да гасе пожар. Предциновским пламеним стубовима војници су били малени, а западној страни писте није могло да се приђе, јер је пламен текао потоцима.

Те ноћи бачено је преко сто хиљада килограма бомби, а губитак 91 „летеће тврђаве“ над Берлином и на аеродрому у Полтави уједно је и највећи губитак у току једне ваздушне операције у другом светском рату. То је и последњи значајни успех немачког ваздухопловства, али далеко испод оног који су истог дана постигли савезници над Берлином а затим и над Руландом.

— Пратим. До сада нисам примећен. Јавићу су.

Налазио се тада у ваздушном простору Совјетског Савеза. Совјетска служба осматрања је уочила овај авион, али је веровала да је то амерички бомбардер који је због оштећења заостао.

је он надлетео аеродром блесуле су још две светлеће бомбе. Аеродром у Полтави био је тако осветљен да се све видело као на длану. „Ле-

Неколико стотина ловаца типа „Мастанг“ П-51 чуvalo је један део енглеског неба, док су тежки бомбардери Б-17 напуштали бетонске писте. Грмљавина мотора летећих „тврђава“ чула се далеко. Читава ваздушна флота Осме америчке бомбардерске команде од 2.500 бомбардера и ловаца формирала је борбени поредак од 35 километара. Немачко ваздухопловство није ни сањало да је рано ујутру 21. јуна 1944. године, један део „савезничког неба“ кренуо према срцу Немачке — Берлину.

Формација бомбардера била је већ дубоко у немачком ваздушном простору. Изгледало је да Немци немају смелости и снаге да се ухвати у коштац са правом поплавом ловаца, који су само чекали наређење па да из обрушавања пређу у бришући лет.

До Берлина је остало свега 90 миља. Специјална група „Френтик“: 114 „Летећих тврђава“ и 70 „Мастанга“, издвојило се из ове формације и ланганим десним заокретом узело курс 120 километара јужно од Берлина — према постројењима за производњу синтетичког горива у Руланду.

Главна формација стигла је над сам Берлин. Пилоти су притиснули дугмад на командама за аутоматско пуштање бомби и Берлин је био сав у пламену већ од прве шарже.

Ваздушни шпијун уходи

И група „Френтик“ је извршила удар. Телих бомби над Руландом збрисао је сва постројења за производњу синтетичког горива. Огромни стубови пламена халаљиво су гутали драгоцено гориво. Само је десетак „Мастанга“ вршило „слободан лов“ на непријатељску артиљерију.

Командант групе „Френтик“, чим је примио извештај од пилота, саопштио је: — Одлично! Пењемо се на 13.000 стопа!

Трапови на бомбардерима били су затворени и прани. Немачки ловци се више нису јављали. Изгледало је да врховна команда Вермахта има искупише брига око запањеног Берлина и Руланда. Међутим, Немци су поставили питање:

— Зашто амерички бомбардери, који су полетели из Енглеске, лете сада преко СССР? Њихов радијус то неће издржати. Шта је крајњи циљ?

Одмах је донета одлука: по сласти један „Хајнкел“ Хе-117 да прати групу бомбардера и ловаца. Ваздушни шпијун је полетео и већ после неког времена јавио се:

Ноћ је личила на дан

Испред колоне непријатељских бомбардера летео је исти онај „Хајнкел“ и водио целу формацију ка циљу. Чим

ПРОНАЛАЗАЧ WALT DISNEY'S

НАВИЈАЧИ МЕДФИЛДА БИЛИ СУ ОДУШЕВЉЕНИ.

ИГРАЧИ РАТЕНДА БИЛИ СУ И ЗБУЊЕНИ И ЛУТИ...

УРА, ХАМФРИ!

ХАМФРИЈА КЕМО БИРАТИ ЗА ПРЕДСЕДНИКА!

ШТА ЈЕ ТО С ТОБОМ БИЛО?

ШТА ТИ СЕ ДОГОДИЛО?

ШТА ТИ СЕ ДОГОДИЛО?

И ТАКО ДРАГИ ГЛЕДАОЦИ, МЕДФИЛД ЈЕ ПОВЕДИО МОЊИ ТИМ РАТЕНДА ОД 37:35!

МОЗГИКЕВ ЛУМА-ГАС СПАСАО ЈЕ МЕДФИЛДСКИ КОЛЕЋ ОД ЗАТВАРАЊА, АЛИ, ДЛОНЗО ХОК СЕ НИЈЕ ОДРЕКАО СВЕТЕ.

СИРОТИ МОЗГИК, НЕМА БАШ МНОГО ИЗГЛЕДА...

НЕ! ГУЖИЛАЦ ЈЕ ХОКОВ ПРИЈАТЕЉ, А МНОГИ ПОРОТНИЦИ СУ У ЊЕГОВИМ РУКАМА!

СВЕДОК ЗА СВЕДОКОМ ПРИЧАО ЈЕ О ШТЕТИ КОЈУ ЈЕ НАНЕО МОЗГИКЕВ ПРОНАЛАЗАК...

И ОНДА... ИЗЛОГ МОЖЕ РАДЊЕ СЛУПАО СЕ У ПАРАМ-ПАР-ЧАД...

ЗАТИМ ЈЕ ХОК СЕО НА КЛУПУ ЗА СВЕДОКЕ...

...ЈА ТО НЕ ГОВОРИМ ЗБОГ МАТЕРИЈАЛНИХ ГУБИТАКА...

...ВЕК ШТО СЕ ВОЗИМ ТОГ СТРАШНОГ ЗРАЧЕЊА КОЈИМ ПРОЦЕСОР НЕПРОМИШЉЕНО БОМБАРДУЈЕ НАШУ МИРНУ АТМОСФЕРУ...

МОЗГИКЕВА ЖЕНА И ПРИЈАТЕЉИ СА СТРЕПЊОМ ПРАТЕ ПРОЦЕС...

...ТИ ЗАВОДСКИ ЗРАЦИ МОГУ ДА УГРОЗЕ ЧИТАВУ ФЛОРУ И ФАУНУ У НАШЕМ ВОЈЕНОМ ГРАДУ!

МОЗГИК ЈЕ ОДБИО ДА УЗМЕ БРАНИОЦА.

...ЈА НИШТА НЕ ПОРИЦАМ И ПРЕЗИМАМ ПУНУ ОДГОВОРНОСТ ЗА СВЕ ШТО СЕ ДОГОДИЛО!

ИСПРЕД СУДАНИЦЕ...

ПРОФЕСОР ЈЕ ПЕЧЕН, СЕМ...

ЧЕКАЈ! МИСЛИМ ДА СПАС ДОЛАЗИ...

НАСТАВИТЕ СЕ...

КОСМОНАУТИ РАДЕ... УРЕЂАЈИ ПРАТЕ... ЛЕКАРИ КОНТРОЛИШУ...

Летови совјетских космонаута, а нарочито подвиг Николајева и Поповича на космо-бродовима „Исток-3“ и „Исток-4“, који су са успехом испуњавали програм рада и космичког истраживања, обогатили су светску науку. У сваком случају, изведени експерименти могу се сматрати првим корацима у остваривању летова са људском посадом на велике даљине сунчевог система. И од летова Биковског и Терјешкове на космо-бродовима „Исток-5“ и „Исток-6“, такође се очекују значајни резултати како за космичку науку, тако и за будућа свемирска путовања.

Многи важни задаци који ће у будуће решавати космонаути везани су за поуздану радио-везу коју ће одржавати међу собом, а и са Земљом преко радио-станица. Та веза има неочењив значај, а тешко је предвидети где се се она може применити. Од једног погатања ракете са људском посадом до другог, сви уређаји се усавршавају, а посебна пажња се поклања апаратима за пренос информација. Детаљној контроли се подвргавају и неопходни системи који региструју разне физиолошке функције космонаута.

Да би се добила комплетна слика о стању здравља живог бића у броду, неопходно је слати на Земљу одређен број информација (параметра). Пренос преко радија учестаности пулса и дисања космонаута омогућава лекарима на Земљи да закључују само о чињеници постојања живота, што никако није довољно. У специфичним условима космичких летова код људи су јако изражене емоционалне реакције и може доћи до измена у пулсу и дисању, сличних симптомима неправилног рада срчаног мишића. Ето зашто је важан пренос физиолошких података не само посебних параметра, већ како говоре лекари — синдрома. (свих симптома који условљавају поремећај рада у организму).

Садашњи систем за биолошка мерења састоји се из читавог комплекса прибора и уређаја. У биотелеметријски систем улазе бродски, а исто тако и аутоматски регистратори који се налазе у опреми космонаута (они су неопходни и за записивање и чување информација при прекидима радио-везе са Земљом). Канали тих система били су у великој мери коришћени при летовима бродова „Исток-3“ и „Исток-4“ и омогућавали су да се добију врло важни подаци физиолошке природе. На пример, могао се фиксирати рад срчаног мишића. За такав случај електроде су распоређене у низу тачака на врло малом растојању грудног коша. Њихов број је зависио од броја питања на која се очекивао одговор.

Биле су снимљене и струје мозга да би се одредило стање сна, буђења и несвести. Да би се дошло до ових података, највеће тешкоће задало је приљубљивање електрода за чело и зачезе космонаута. Код животиња су употребљаване електроде које су утискиване у тело, али код човека то није било могуће. Требало је створити електроде које ће бити чврсто приљубљене уз главу космонаута.

Дисање космонаута контролисано је релативно просто. То је било уређено помоћу специјалног предајника, монтираног у грудном појасу космонаута, који је слао сигнале у ритму надимања грудног коша. Механичка кретања грудног коша везана су са радом срца, иако се она

бележе преко микроелемената.

Од необичне важности је и контрола свести космонаута. За то је употребљен предајник који мери промену електричног отпора коже. Та промена се може мерити са стопала уз помоћ сувих електрода. Установљено је да се величина отпора коже, при једносмерној струји, повећава за време дремања, у савином стању, за време сна и за време смањеног кретања. Код великог замора, као резултат сталног кретања, отпор коже се постепено повећава, а при узбуђењу он опада. Страх и гнев воде ка снижењу отпора коже.

Преко специјалне електронске опреме лекари и научници прате кретање температуре космонаута. Јачина шума у кабини мери се микроелементима предајника, који је смештен у спољашњем делу слушног канала уха. Притисак у скафандру, у шлему и у кабини, региструје се предајницима. Специјални гасоанализатори шаљу сигнале о саставу атмосфере у кабини.

Сви уређаји за ова мерења налазе се у броду и везани су регистраторима. Да бисте себи представили њихову величину, указаћемо, примера ради, да су претпојачивачки блок заједно са изворима за напајање, мањи од кутије шибице и да су распоређени на самом космонауту. Потребно је нагласити да примена микроминијатурне технике омогућава знатно упрошћавање система мерења и увећава број података који се бележе за време лета, осетно смањује технику уређаја, повећава њихову сигурност и обезбеђује узајамно замењивење система.

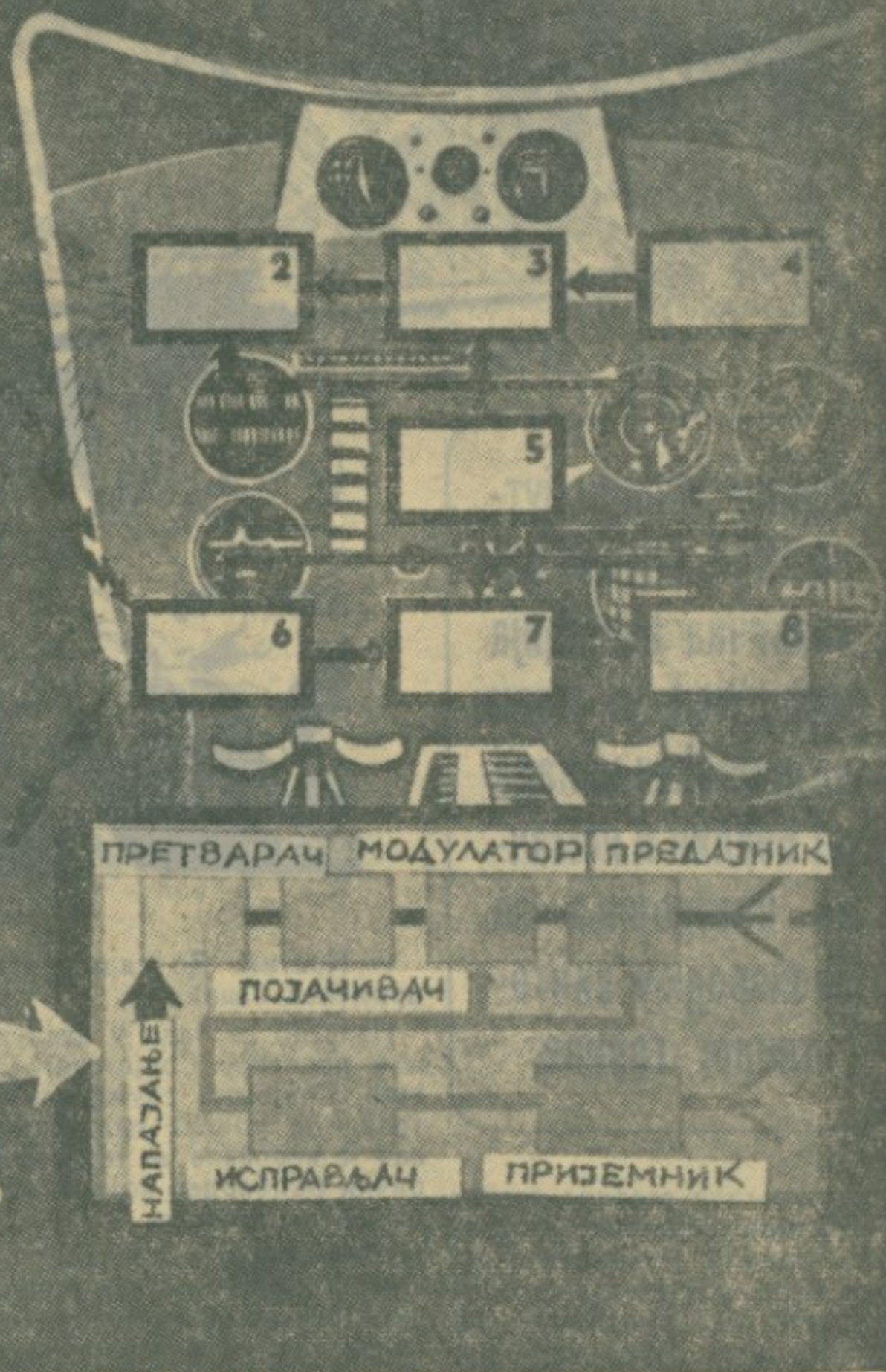
Испитивање физиолошких реакција космонауту понекад задаје извесну неагодност.

Са различитих тачака тела од води пролазе кроз кабл скафандра према уређају у кабини и космонаут нам изгледа спутан разним проводницима који отежавају његово кретање. Зато конструктори теже да саграде апарате који би без проводника везивали скафандр са кабином брода. У таквом случају на телу космонаута распоређени су минијатурни, једноканални, осетљиви микроелементи који су припремљени за претварање физиолошких реакција у сигнале. Конструкција микроелемената састоји се из низа микроделова. Микроелементи се напајају електричном енергијом преко специјалних спољних предајника. Ови елементи немају проводнике и, због тога је веза између космонаута и кабине сведена на минимум. Директне микроелементима врши се помоћу бродских примопредајних система. Предајник у кабини ствара читаву серију фиксираних учестаности, а специјални систем ставља их у погон, при чему свака од фиксираних учестаности представља команду за укључивање у рад одговарајућег микроелемента. На тај начин, по даци који укључују микроелемент, кроз скафандр се предају пријемнику у кабини, само на једној фиксираној учестаности, једнакој за све предајнике микроелемената. Сигнали са добијеним подацима се уводе у телеметријски систем за регистровање или у систем за предају информација на Земљи.

Научници и инжењери који раде у области космонаутике сматрају да савремени теле-

Космонаут у свом скафандру изгледа спутан безбројним жицама и кабловима

метријски уређаји нису ефикасни у обезбеђивању веза на веома дугачким космичким летовима. Услови у којима се остварују овакви летови намећу одлуку о ограничењу предаја саопштења.

Последњих година наука о телеметрији знатно је кренула напред. Стално се усавршавају методе преноса све већег и већег броја података

за брзине које нагло расту. Но, питање ефикасности таквих система се не разматра много иако је оно врло важно.

Савремени системи коришћени за масовно прикупљање експерименталних података, производе само просте операције мерења и регистровања. Кроз те системе пролазе и стално се региструју електрични сигнали, који у себи носе физиолошке информације. Сваки извор сигнала има свој канал по коме се остварује његова предаја и регистровање. У таквим условима остварује се слаба предаја и енергија се троши на масу не потребних, обичних сигнала, који преплаваљују систем.

Та бујица сигнала задаје велики проблем уколико се из масе сигнала без велике вредности тешко могу одвојити значајни сигнали. При ек-

сперименталном регистровању, када су она дуга само неколико минута, а да не говоримо о данима и недељама. Због тога је неопходно у телеметријским системима остварити принцип одабирања и анализе информација на броду. Сигнали о сталним физиолошким функцијама (температури, притиску у кабини и другом) могу се предавати само повремено када ови прелазе нормалне вредности.

На крају треба рећи да оптимални систем предаје и регистровања информација с космо-брода још разрађују научници, инжењери, лекари, биолози и други. Нема сумње да ће наука и техника решити и овај проблем. Можда је већ много урађено у том правцу последњим успешним летовима совјетских космонаута Биковског и Терјешкове на космо-бродовима „Исток-5“ и „Исток-6“.

ОПАСАН ЛОВ

Кожа најмана је скупоцена али да се неман ухвати треба много труда

Три млада Американца, браћа Џони, Томи и Боби Ален који имају 18, 19 и 22 године посветили су се хватању опасних алигатора и других рептила у прашумским рекама и баруштинама Флориде. Њихов отац Рос Ален је управник Института за рептиле у Флориди и синови су поред оца учили опасан занат. Лов на кајмане је врло уносан.

У САД је законом забрањен лов на кајмане дужи од 180 сантиметара. Младунаца

има доста у баруштинама Флориде и младићи кад оцне да је неки краћи од 180 сантиметара, хватају га пазећи да га не озледе и односе

у очев резерват где га гаје све док не порасте толико да би се његова кожа могла продати за израду ташни, ципела и других ствари.

Младићи крстаре баруштинама у каноу. Чим приметне кајмана сва тројица скачу у воду, загрле га и везују све његове мишиће. Најважније је стиснути и затворити његове огромне чељусту. Најстарији брат са ножем у руци спретно намиче на главу немани омчу од ујета. Кад се чвор добро затегне и рептил онеспособан за напад, три брата га подижу и убацују у чамац, где он наставља да се очајнички копча, и одвозе га до резервата у Силвер Спрингу.

Кожа се употребљава за прављење најфинијих новчаника, женских ташни и разних торби, а од меса тога рептила породица Ален справља изврсне чорбе.

Мали васионски пилот

Убрзо после лета у космосу Валерија Биковског и Валентине Терјешкове волио сам се аутобусом на фудбалску утакмицу у којој је играо мој омиљени тим — пише К. Куренков из Беле Цркве у Совјетском Савезу.

На једној станици ушла је у аутобус једна жена с

дечаком од 7 или 8 година. Његова глава била је сва завијена великим комадом белог цнца с пламеним тачкицама. Из импровизованог завоја вирило

му је само лице. Дечакова глава подсећала је својим обликом на превртну лопту. Мати му је стално нешто говорила и у њеном гласу осећала се нека раздраженост. Дечак је у једном тренутку запитао: „Мама, куда идемо?“ Мајка му је одговорила: „Показаћу ја теби куда идемо!“

Жена која је седела недалеко од њих није могла да се уздржи и умешала се: — Зашто се тако грубо понашате према детету? Још је, јаднице, болесно... — Болесно!? — проситала је мајка. — Није болестан него је измислио да се игра космонаута. Ево, погледајте, добри људи, шта ми је син урадио: натучао је себи на главу лоптац и сад никако да скинемо ту проклетињу. Помозите, ако можете...

Говорећи то, жена је одвезала цциану мараму и скинула је са синовојеве главе. У аутобусу се разлегао смех: пред нама је стајао мали „космонаут“ у свој својој лепоти.

Грabanцијаш на позорници

Наша народна митологија пуна је празноверца: многобројних природних бића која се својом тајанственом снагом уплићу у људски живот. Од таквих бића „врви“ читава природа дању и ноћу. Њихово је станиште у облацима, на планинским висовима, у шумама и на ливадама, у језерима, потоцима и изворима, у тихим и бучним водама.

Празноверни народ „је знао“ где она одржавају своје састанке, па је избегавао таква места. За вештице се, на пример, веровало да се у Срему „највише окупљају“ више села Моловина, на некаквом орању, а у Хрватској се приповеда да се скупљају на Клеку, више Огулина“. У сваком нашем крају оне су имале своје одређено место, и ту су се, како је народ веровао, састајале са вештицама, вилењацима, вилацима, здухачима и другим сличним чудовишним бићима која су настала као творевина народне маште.

Има их добрих и злих: једни помажу људима, други им чине пакост и носе велика зла. Вештице, на пример, по ономе што раде личе на чаробњака: могу, ако се на кога наљуте, да му упропасте стоку, али исто тако, ако неког замилују — да му суво лишће претворе у жуте златнике. Могу човека излечити; могу учинити да Гаваново благо за један трен пређе у њихове сиромашке нараве.

Сва та чаробна бића раде углавном док се не јави први петак. Тада, одједном, престаје њихова моћ и расплине се као магла: здухач је опет само облак који плыви ведрим летњим небом; вештица или вештац обични су људи, а вила — цвет докњања у језеру или граница у некој шуми. Вампири мирују по старим гробљима, а мора је нестала негде у ваздуху као мала нежна лептирица.

Само ђаци грabanцијашу пу тују шалећи се с људима; чине им добра и зла, и, ако хоће, могу својим знањем и те како да им помогну.

Грabanцијаш дијак (ђак) творевина је бујне и празноверне народне маште средњовековних тмина, јер „грabanцијаш“ је наш израз за италијански „граманцио“, што значи: гатар, видовњак, онај који прориче помоћу мртвих. Наш грabanцијаш је у народном веровању постао чаробњак, али и весељак, који воли да исмеје људске слабости, празноверје, похлепу за златом. Пријатељ је вила и ђавола.

Удружени грabanцијаше се усковитлају кроз облачно небо па у обесној шали потерају градоносне облаци. Вук Караџић наводи како се приповеда да неки ђаци кад ирзуче дванаест школа богословских „отиду, њих дванаест, на врзном колу да доврше сасвијем и да се закупу“.

Личност из наше народне митологије инспирисала је комедиографа Тита Брезовачког да напише комедију која се још и данас може видети на неким позорницама

наест, на врзном колу да доврше сасвијем и да се закупу“.

Од тих дванаест ђака, с тога с дванаест жбица, ђаво односи једног а остали постају грabanцијаше. То им је тринаест школа, а онага који је нестало нико не може да препозна. Грabanцијаше су учени. „Тај је био и на врзину колу — говори се за човека који је много учио“ — напомиње Вук.

Нарочито су у Хрватској у народном веровању грabanцијаше били врло популарни. Иначе, то су били одрпаци, „издрпани“ („Какав је издрпани као грabanцијаш“) — али увек весели, луталице, нигде да се скрасе...

Таквог грabanцијаша ђака први је извео на позорницу истакнути загревачки комедиограф Тито Брезовачки (1757—1805), један од твораца хрватске кајкавске комедије. За основ радње своје комедије „Матијаш Грabanцијаш дијак“ узео је приче из народном веровања у грabanцијаше који умеју да погађају прошлост и будућност и да изводе разне друге чаро-

постолар — („шоштар“) Смолко — наседа као и племић Југовић. Матијаш се игра с њима како хоће, исмејава их и руга им се. Југовић, верујући да је помоћу неке траве постао невидљив, присиљен је да о себи слуша најгоре ствари.

То је ванредно поучна комедија за своје време јер се писац придржавао старог правила: смехом исправљати људске грешке. Први пут је приказана у Загребу 1804. године и задуго је била врло популарна.

Тито Брезовачки је у њој исмејао читав низ појава из грађанске средине свог времена. Грabanцијаш уме и сме све да каже и да се свему од срца насмеје. Међутим, тај грabanцијаш је од крви и меса, и носи име чудесног лика из народног предања.

— Не чудите се — каже он на крају комедије кад га сви насамарени заокупе — оному који иде у школу лако је то учинити, јер све то није чаробњаштво и далеко је од тога. Учен човек може много да учини и да све ствари постави на своје место.

Главной личности иако узетој из народног веровања Брезовачки је дао живи, стваран лик, а комедијом „Диогенеш“ још је оштрије оцртао негативне појаве у загревачком друштву.

„Матијаш грabanцијаш дијак“ одржао се у преради до данас на позоришном репертоару. Познати и недавно преминули хрватски глумац Аугуст Шилић интерпретирао је низ година лукаво-наивног „шоштара“ Смолка, који желећи да помоћу чаролија извуче новац, ипак на крају добија батине.

Тако је Тито Брезовачки, са замагљене планине Клека где су се по народном веровању састајали у врзном колу, поред вештица и вилењачка, грabanцијаше — извукао једнога у стваран свет да људе исмеје, поучи, а помало и казни.

лије. Само, Брезовачки је своју главну личност преиначио према својим погледима. У комедији нема фантастичнога. Матијаш — луталица упада међу загревачке траћане од којих сваки жели да га искористи у своје сврхе, јер верује у његову натприродну моћ. А Матијаш, у ствари, збија шале и сваког „вуче за нос“.

С лаковернима и празновернима лако се нашалити:

ЛАКУ НОЋ!

Да ли сте када посматрали животиње док спавају? Ако нисте, учините то кад вам се први пут буде пружила прилика. То је занимљиво. Обратите пажњу на мачку која свој реп увије преко шана да јој, док спава, не би било хладно. И пси добро осматрају те: када је топло он своју њушку полаже на земљу, а када је хладно — на своје шапе. Чапље спавају стојећи на једној ноzi, док другу савију уз трбух. Слатководне рибе спавају... отворених очију.

Стојећи спава и слон и стручњаци кажу да је он тада од свих животиња — најсмешнији. За читаво време он не покрете тело, а једини

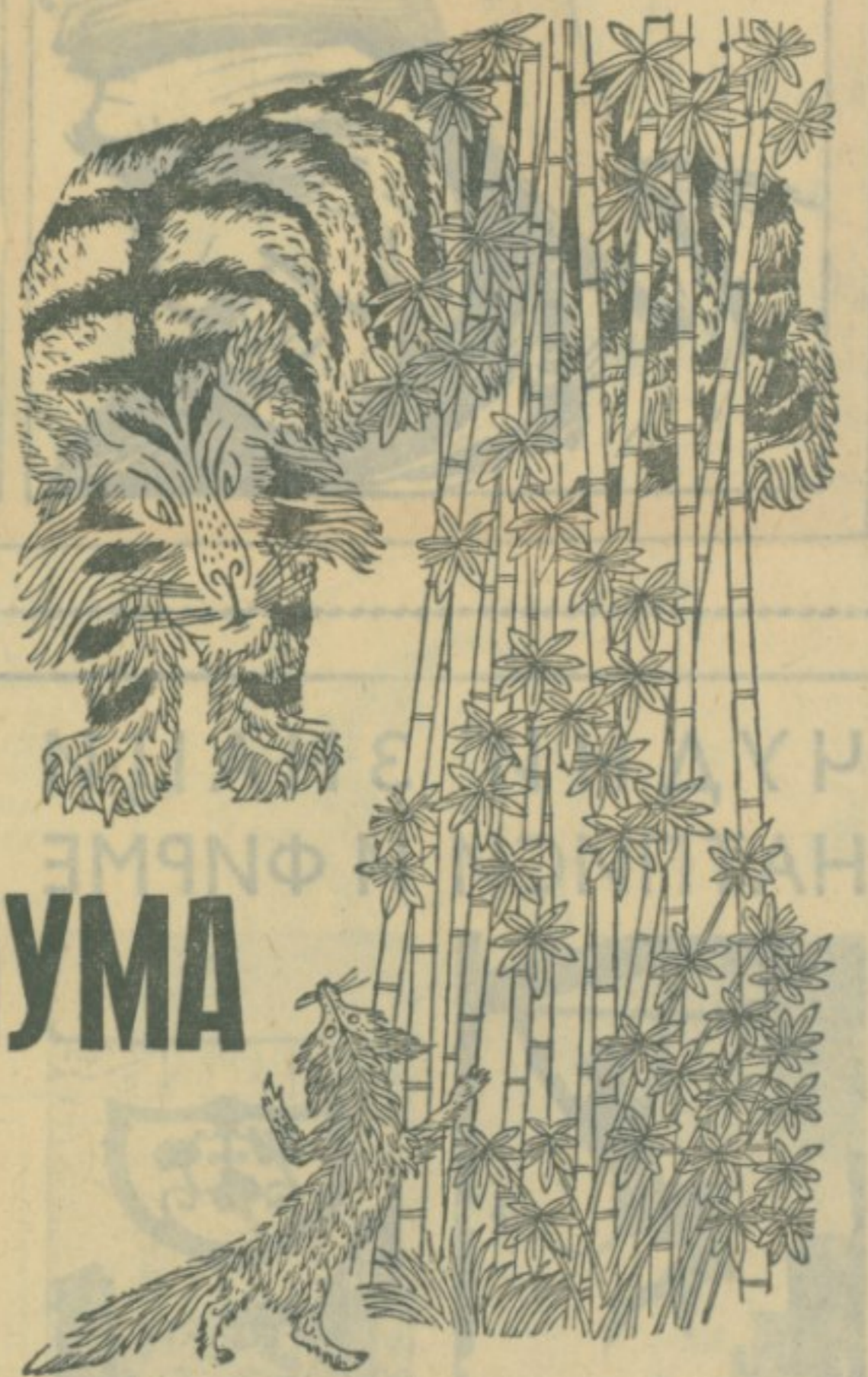

знак да је будан је жалосно опуштена сурла која као да својом тежином вуче према земљи читаву његову главу.

И киви, новозеландска птица без крила, спава стојећи. Она у сну има три тачке ослонаца: две ноге и свој дугачки кљуун. У ствари, оборивши главу киви кљуном додирује земљу стварајући себи тако трећу тачку ослонаца.

Једног дана док се лисица шуњала кроз шуму, тражећи нешто да улови, изненада, из високе траве, скочи право на њу један велики тигар. Својом шапом тигар притисну пре страшену лисицу спремајући се да је прождере. Видећи да не може никако да се избави, лисица се одлучи на последњи корак и одлучним гласом рече:

— Како си се усудио да овако поступаш са краљем шуме?
Тигрове очи се широм отворише од изненађења, и он престаде да маше репом, па је упита:
— Шта си ти?
— Ја сам краљ шуме — одговори лисица.
— Никад нисам чуо за такву глупост. Откад је лисица проглашена за краља!

КРАЉ ШУМА

— Ах, онда си ти једини који не зна за то. Сва друга бића у шуми знају. Кад ја наиђем она беже од мене да би спасла живот.
— Невероватно! — зачуди се тигар.
— Хоћеш да ти то докажем?

— Докажи ми.
— Пре свега, макни ту своју шапу.
Тигар помери шапу и лисица скочи на ноге.
— Сада — позва она тигра, — пођи за мном.
Лисица је каскала кроз шуму, а тигар за њом. Кад дођоше до једног кладенца на коме је стадо јелена пило воду, оно се у дивљем трку разбегло кад увиде тигра. Нешто доцни

је наиђоше на мајмуне, који, кад угледаше тигра уз страшну дреку побегоше уз дрвеће. Идући даље кроз шуму лисица и тигар се приближише крду слонова који су мирно пасли. Али и слонови подигоше главе и побегоше. Свуда где су се појављивали, становници шуме су бежали.

Најзад, лисица се окрете тигру и упита:

— Да ли ти је потребно још доказа? Јеси ли видео да ме се све животиње из шуме плаше?

— Довољно сам видео, — рече тигар. — Не бих веровао да својим очима нисам видео. Опрости ми, краљу шуме, што те нисам препознао.

И тигар и лисица пођоше сваки својим путем срећни што су извукли живе главе.

ВИДЕО-ТЕЛЕФОН

Британска фабрика Пај израђује комбиноване телефонске и телевизијске апарате, тзв. видео-телефоне. Засад се праве само апарати са пет линија, а предвиђени су и са више. На оваквом апарату са десет линија може се истовре-

мено разговарати на пет линија у оба правца.

Видео-телефон је необично користан у администрацији и за управљање индустријским објектима. Преко апарата може да се одржи конференција између пет лица

на разним местима, с тим што се слика председавајућег емитује на четири пријемна екрана истовремено. Апарат чини: телевизор са малом телевизијском камером и столни део са бројчаником где се добија веза са било којим од осталих апарата. Кад звони позивни сигнал, познато лице се не може видети све док се не притисне дугме за „пријем“. Ако је позивни апарат заузет, онај ко позива чује одређени знак.

Награда слепом

Међу норвешким матурантима који су ове године доби ли награду за своје писмене матурске задатке из матерњег језика, налази се и деветнаестогодишњи слепи ђак Ото Пирц, син једног рудара из Северне Норвешке. Од 152 награђена задатка, његов је био најбољи. Поред тога, Пирц је пре извесног времена добио прву награду на међународном конкурс за опис домоваине. Мада Пирц никад није видео своју домовину, он ју је најлепше описао.

што се тога сетио него је имао стрпљења — шест година право је ово своје уметничко дело.

Још нико није покушао да „сгради“ цркву Нотр Дам — од костију. Али, инвалид без ноге Антуан Гомез не само

КАЦЕШАНОВА КЋИ

ПО НОВЕЛИ
А.С. ПУШКИНА

НЕГОВАЋЕМО ЈЕ ШТО НАЗБОЛЕ МОЖЕМО!

ДОСАДА СУ ТИ БЕДНИЦИ ПОШТОВАЛИ МОЈУ КУКУ, НАДАМ СЕ ДА КЕ КОД НАС МАРИЈА БИТИ БЕЗБЕДНА!

ЈА САМ У ТО МАЊЕ СИГУРАН ОД ВАС. ОНА ЈЕ НЕКАД ОДБИЛА ШВАБРИНА И ОН САДА, КАДА ЈЕ СВЕМОЋАН, МОЖЕ ПОКУШАТИ ДА СЕ ОСВЕТИ. МОРАМ ОДМАХ ЗА ОРЕНБУРГ... ДА ТРАЖИМ ВОЈСКУ ЗА ОДОБОЋЕЊЕ БЈЕЛОГОРСKE Тврђаве И СВИХ ВАС!

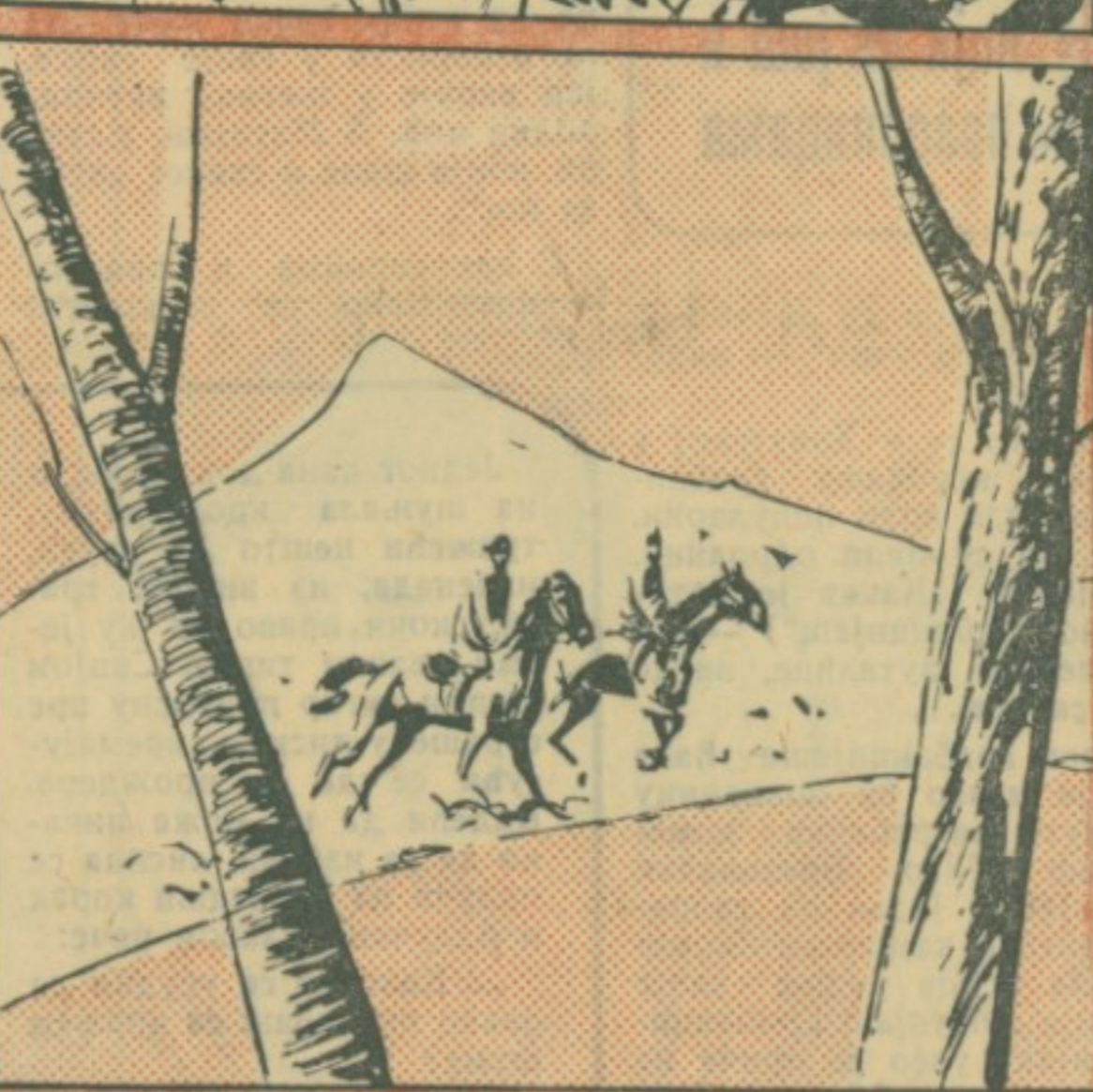
ПОСЛЕ НЕКОЛИКО МИНУТА

АХ! ЕВО ТЕ, ТВОЈЕ БЛАГОРОДСТВО! МИСЛИО САМ НА ТЕБЕ, ВИДИШ. УЗМИ ОВЕ КОЊЕ!

ИДЕШ У ОРЕНБУРГ, ЗАР НЕ? ОНДА ЈАВИ ГУБЕРНАТОРУ И СВИМ ГЕНЕРАЛИМА ДА МИ СЕ НАДАЈУ ЗА НЕДЕЉУ ДАНА, ПОСАВЕТУЈ ДА МЕ ПОКОРНО САЧЕКАЈУ! ИНАЧЕ, ЧЕКА ИХ СТРАШНА, КАЗНА!

НЕПОЗНАТИ ВИКТОР ИГО

Главни представник француског романтизма, романиста и песник, Виктор Иго је имао врло променљив и зато занимљив живот. Ево неколико цртица које ће дозволити да се добије бар приближно, ако не потпуно веран, утисак о том великом писцу и чудном човеку.

Зашто се зове Виктор Иго? Зато што је, по речима његовог кума кога су сматрали песником, Виктора де Лаори: Иго северњачко име и треба га умекшати неким са југа — и употпунити немачко име романским.

У најранија сећања Игоова спада једна позоришна представа у његовој школи у улици Клиши. Даван је комад „Женејева од Брабанта“. Ро за, учитељева кћи, била је Женејева а Виктор, као најмањи, добио је улогу детета и био обучен у трико и јагђећу кожу из које је вирила метал на шапа. Било му је досадно и покушао је да се забави за свој рачун — забио је једног момента шапу у Розину ногу. Сви су, изненађени, очекивали одговор Женејевин јер либрето није предвиђао такав догађај а она се снашла и викнула:

— Хоћеш ли престати, мали гаде!

Имао је петнаест година кад га је учитељ М. Деколт изгрдио усред разреда:

— Ја вам забрањујем да правите стихове, учениче Иго!

— А ја вам не дозвољавам да отварате калаузом моју фиоку — одговори он.

Срећом нашао се један надзорник, по имену Бискара, који је подржавао дечака у његовим песничким сновима. Иго је прочитао да је Академија објавила конкурс за песму о срећи. У току једне једине ноћи он је написао сто и неколико стихова и оног дана кад се завршавао рок конкурса поверио је надзорнику да би хтео да је преда. Бискара је повео све ученике из пансиона у шетњу до Академије и Иго је, кришом и од њега, ставио свој коверат са песмом у сандуче.

На конкурс није био награђен: сами његови стихови открили су његове године и његову подвалу.

Када је требало да изда прву збирку песама сви ученици из његовог разреда отишли су да је препоруче издавачу. Али он је одбио тврдећи да песме уопште немају прођу.

— Нисте у праву — рече песник. — Ја бих потписао уговор којим бих вам уступио сва моја друга дела. Ви одбацујете срећу...

Када је први пут био на ручку код Шарла Нодијеа, изванредног приповедача, показао је свој велики апетит тако да му је госпођа Нодије честитала на њему.

— Ох, госпођо, — рече гимназиста — ја се још устручавам али кад се боље упознамо јешћу још више!

Сви су били изненађени међијом Виктора Игоа када је на неком пријему рекао једном хусарском официру:

— И хусари мога оца били су исто обучени као ви.

— Сасвим тачно — потврди он.

— Ипак не — рече Иго. — Они су имали више ширита.

— Не верујем.

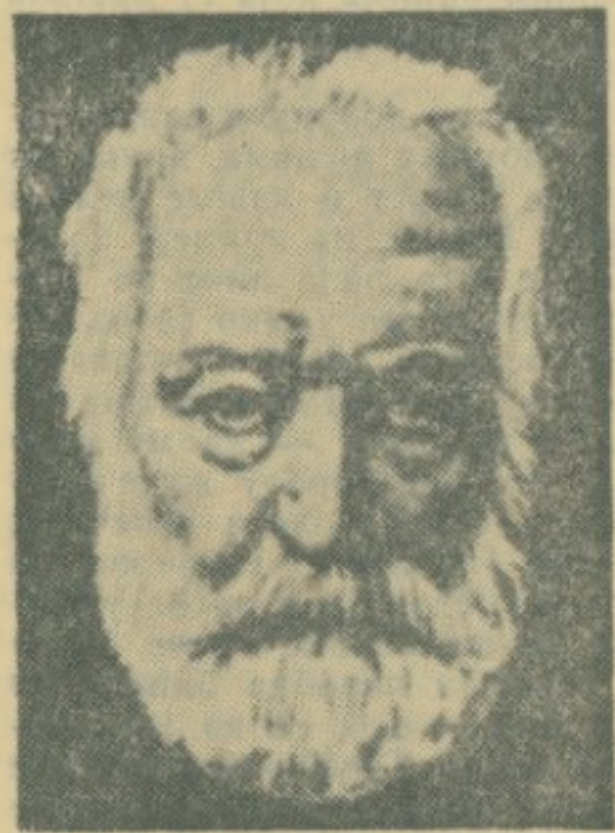
— Сијуран сам у то! Колико их ви имате?

— Дванаест.

Виктор Иго затвори очи и са испруженим прстом као да их броји на замишљеној униформи израчуна петнаест.

— Имали су их петнаест — рече сигурно.

Како многи у то нису пове-

ровали Александар Дима који се такође ту налазио, а имао код куће албум са свим униформама, оде брао да га доне се. После је Иго објаснио да му увек треба само да затвори очи да би видео јасно као у стварности све чега хоће да се сети.

И у седамдесет година Виктор Иго је сачувао добар апетит и чудно се онима који су имали рђаву пробаву. Увек је говорио:

— Историја природе позна је три велика стомака: ајкуле, вука и Виктора Игоа.

Едмонд Гонкур је писао о њему: „Његово тело је од челика; имао је све зубе до саме смрти и њима је ломио кошчице од кајсија чак и шест месеци пре него што га је она стигла“.

А Теофил Готје: „Правио је у свом тањиру непероватан коктел од: пасуља у уљу, печења у сосу од црвеног парадајза, омлета, беле кафе са сирћетом, мало слачице и сира. Све је то гутао врло брзо и врло дуго. Пио је свака два сата по пуну чинију јаке хладне чорбе“.

Леон Доде, његов зет, сачувао је овако сећање на свој таста: „Јео је са свих својих 128 неначетих зуба са тако мирном прождрљивошћу као да има стомак из 1802. године када је рођен“.

ЧУДНИ ЗНАЦИ НАТПИСИ И ФИРМЕ

На фасадама зграда и изнад улаза у дућане постављани су у средњем веку небројени живописни знаци и амблеми на лик на грбове. То је и разумљиво јер у старо време већина људи је била неписмена. Зграде нису носиле бројеве и тешко се памтило где се која налази. Да би се у томе олакшало неписменим грађанима разноврсни знаци, симболи, кипови и цртежи служили су за распознавање.

У париском предграђу Сен Марсел врло је популаран био знак чизма, у Руану златно буре, а у Нарбони петао. Било је чудних знакова са још чуднијим натписима као: „мачка пеца рибу“, „коза која игра“, „пастрмка преде“.

Знаци, често резани у металу, били су покретни и надносили се по метар и више изнад улица Париза. Пошто су били начичкани изнад свих улаза, за време олује или кад је ветар снажно дувао, ударали су једни о друге и

производили необичне звуке. Било је и циновних знакова: мач дугачак шест стопа, чизма чије су саре биле као буре и рукавица у коју је могло да се смести трогодишње дете.

Трговци су се утркивали са конкурентима и често давали баснословне паре за своје знаке. Чувен је био један знак који је у Паризу израдио познати сликар свог времена Вато. Недавно га је неки Американац откупио и однео у своју домовину.

И знаци су се током времена прилагођавали политичким приликама и живоћу. На улицама Париза 1789. године појавили су се знаци Бастиље и Народне скупштине. У току 1793. године једна књијжара је истакла натпис „Код гилотине“ а један трговац у улици Светог Евстахија „Код народних оковратника и појасева“. Бонапартине присталице су после пропасти царства стављале натписе поред тророгог шешира и сивог шињела.

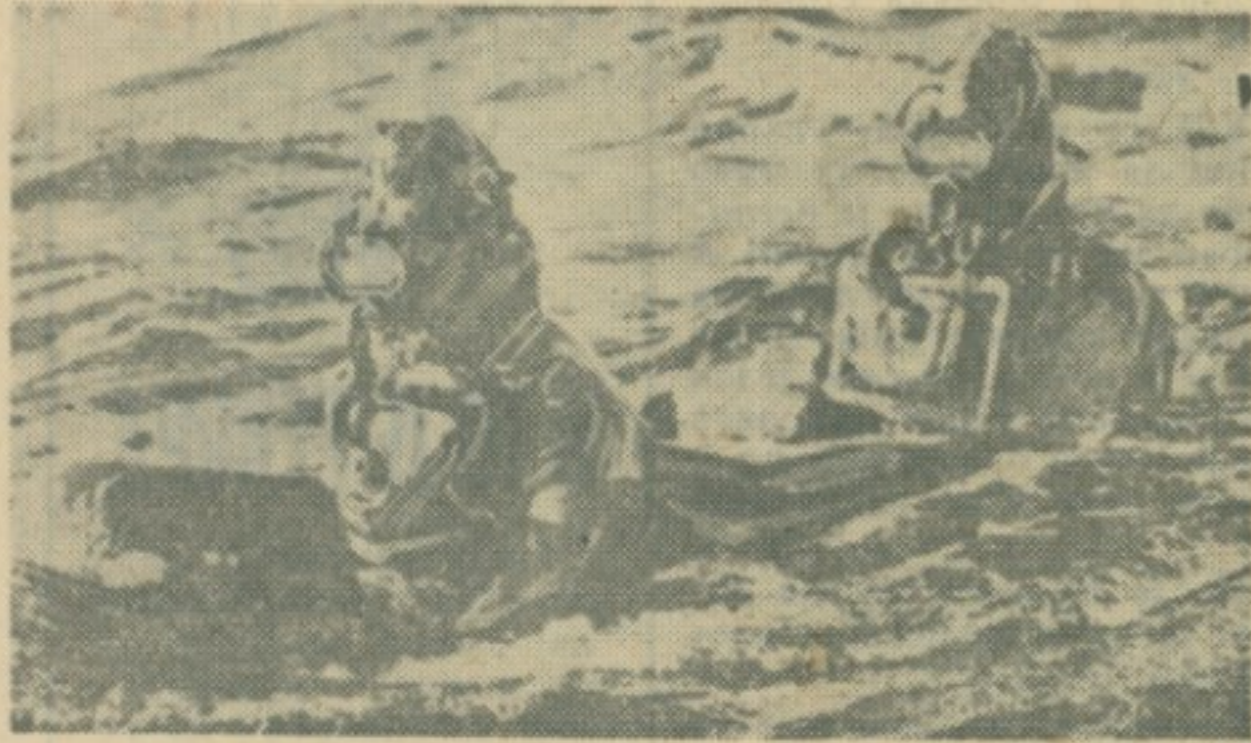

Тркачи са шест ногу

У Енглеској, земљи познатој по тркама и опкладама, одржавају се чак и трке бубашваба. На столу је начи-

њен „терен“ са шест одељених стаза. Гледаоци напредно прате ову трку која их, како они кажу, веома забавља.

НА ПЛОВЕЋОЈ БОМБИ

ЖИВИ ТОРПЕДО СА ДВА ЧЛАНА ПОСАДЕ У АКЦИЈИ

Два Британца су први испробали но во оружје — пловећу бомбу којом су разорили италијанску крстарицу

Светлост снажних рефлектора повремено је прелазила преко мирне морске површине у луци Палерма на Сицилији где се без бедно љушћукала италијанска крстарица „Улипо Триано“. Пуни месец је обасјавао зграде крај пристаништа.

Те ноћи, 3. јануара 1943. године, на 10 метара дубине нечујно је, као велика акула, клизила ка свом плену енглеска подморница „Тандербот“. Два храбра човека требало је, јашући на пловећој бомби, да униште непријатељску крстарицу.

У контролијој соби подморнице поручник Ричард Гринленд је посматрао развијену карту пред собом.

— Према извештајима наше обавештајне службе противподморничка мрежа је овде — и показа прстом цео појас — на улазу у луку, а овде је вероватно још нека запрека против торпеда. Ускоро ћемо стићи до места где треба да изађемо из подморнице. Не заборавимо, састајак је у 04,30 часова — рече он осталима.

Ричард Гринленд убрзао обуке своје гђурачко одео и причврсти на леђа боцу с ки сеоником. То је исто учинио и Лединг Ферриер који је на бомби требало да јаше иза Ричарда. Подморница исплови на површину и они лагано пређоше преко палубе. Доде их је чекао торпедо. Руковаше се и кренуше у неизвесност.

Испод подморничке мреже

Пловећа бомба дугачка седам метара, требало је да их однесе у луку Палерма. Напред је био уграђен мали мотор, а на средини „палубе“ су се налазила два „седа“ла. Њих двојица су били први Британци који ће испитати ово ново оружје. Циљ им је био „Улипо Триано“ који је нанео велике штете са-

бали. Испод гђурачких одеа имали су радничке комбинезоне, лажне исправе и новац, и обојица су перфектно говорили немачки.

Експлозија у луци

Тачно два минута пошто изађоше на обалу страшна експлозија потресе луку. Велики пламени стуб подиже се из „Улипо Триана“. Неколико тренутака доцније крстарица се преполови и потону.

У луци настаде узбуна. Са околних брежуљака противавионске батерије отворише ураганску ватру на невидљиве авионе.

Ричард и Ферриер се упутише друмом. Ускоро их заустави патрола карабинјера. Италијани нису знали да говоре немачки и спровели су их у Палермо.

Пред иследницима је откривено да су им исправе фалсификоване и морали су да признају да су припадници енглеске ратне морнарице, иначе би их стрељали као шпијуне. Упућени су у заробљенички логор, а после капитулације Италије пребачени у Немачку, одакле су их ослободили савезници.

везничким конвојима док су снабдевали Малту и Осму армију у Либији.

После краће вожње доспеше до пртивподморничке мреже.

— Проћи ћемо испод ове челичне завесе — откуца Гринленд морзеовим знацима по руци Ферриера.

Истог тренутка Ричард искључи мотор и — пловећа бомба са својом „посадом“ потону. Обојица покушаше да подигну крајње челичне мреже која је додиривала дно. Од напора осетише да се купају у зноју у својим гђурачким оделима. Назад успеше да мало пребаце мрежу преко врха торпеда; још један напор и оно лагано склизну испод ње. Пловећа бомба нађе се у луци Палерма.

Град је почивао у ноћи, али су они знали да стотине батерија сваког тренутка на најмањи сумњив знак могу да отворе убитачну ватру. Требао је пронаћи и стићи до поноса италијанске ратне морнарице.

Успавани пират

Величина „Улипо Триана“ изненади их: то је била најмања крстарица коју су видели. Имала је можда око четири хиљаде тона, али је већ била надалеко познати пират.

Лагано су кренули ка њој. На десетак метара од брода зауставише се. Гринленд зарони торпедо на четири метра и тако га довуче до бомбе крстарице. Ферриер извади из свог „седа“ магнетске потковице и залепи их за брод, а затим врх торпеда поставише између магнета и причврстише га за брод.

Док је Ферриер проверавао кочницу, Ричард је активирао механизам за темпирање упаљача. Посао је био готов. После мање од два сата брод ће бити разнет.

Обојица се отиснуше ка површини. Гринленд погледа у часовник: 3,48 часова. Имали су још 42 минута до састанка са подморницом „Тандербот“. Одмах увидеше да је то сасвим мало времена: да се провучу испод пилона и да пређу испод противподморничке мреже, а затим да превале још шест миља до места где их чека подморница. Зато донесоме другу одлуку: изаћи ће негде даље на обалу, бацити одеа и пренешаћиће острво до његове јужне обале, а одатле ће већ лако ухватити везу.

У даљини се појавише три торпедна чамца: то је био последњи тренутак да ишчезну. По дну су кренули ка о-

ДАН ПОЗАЈМЉЕНИХ КЊИГА

„Љубитеља књига“ који воле да од другог позајме књигу а после забораве да је врате, има свуда у свету.

Због тога у Великој Британији намеравају да заведу „дан позајмљених књига“ који би се празновао сваке године. Тога дана морали би сви да детаљно прегледају своје полице и ормане и да све књиге које су позајмили или „заборавили“ да врате, одмах упуте власницима. Управа британских пошта показала је разумевање за ову замисао и обећала да ће за пошиљке с враћеним књигама дозволити полуст од 50 одсто.

ДУРОВ И ЗЕЛЕНИ

Ова згода се десила много пре октобарске револуције у граду Одеси. На дужности градоначелника налазио се тада генерал Зелени. Данас је тешко замислити градоначелника који се понашао како је хтео. Желећи да су му сви покорни наредио је да при сусрету с њим скидају капе. Јер, нико није имао већа права од њега — мислио је он.

Владимир Леонидович Дуров, познати клоун и дресер први пут се с њим срео у циркусу. У паузи је Зелени пожедео нешто да попије у упутно се на бифеу. Сви људи поустајаше и поскидаше шешире и капе сем једнога који је мирно седео и пио.

— Устај, — повика генерал.

Дуров се не помери.

— Јеси ли чуо, устај!

— С ким имаш част? — запита Дуров.

— Кажите му: са Зеленим!

— Са Зеленим? Онда причекај док сазриш па да разговарамо.

— Вежите га и водите!

— повика градоначелник.

Полицијаци се бацисше на Дурова, а како он није устајао са столице изнесоше га заједно с њом.

Пошто се генерал мало

примирно, објаснише му да је ухапшен у ствари познати дресер и клоун Дуров због кога је он и дошао на представу.

Публика, нестрпљива, тражећи Дурова, скандирала је његово име.

Да не би дошло до скандала, генерал нареди да пусти Дурова. И он уђе у арену водећи једну свињу обојену зеленом бојом.

Раздрагани гледаоци по-

чеше да лупају ногама. Неки чак изађоше пред свињу и скидоше капе. Градоначелник поче да бесни и нареди да се свиња уклони.

„Зелена“ хероина је остала жива, али је првим возом отпремљена из Одесе.

Тако се завршио први сусрет између Дурова и генерала градоначелника Зеленог.

ПО РОМАНУ
ЖИЛ ВЕДНА

ПРАВ А ОСУЂЕН

ЦРТА
Н. КРУЉЕВИЋ

ТОРЕСУ КАСТИМО, ГДЕ ЈЕ ПИСМО КОЈЕ МОЖЕ ДОКАЗАТИ НЕВИНОСТ ЖОАМА ДАКОСТЕ?

ОД МЕНЕ НЕКЕТЕ НИШТА ДОБИТИ ОХО... ТРОЈИЦА НА ЈЕДНОГ ЗАСТА ХРАБРО.

ДАКЕШ ТО ПИСМО ИЛИ КУ ТЕ

СТАНИ МАНОЕЛ... ОВО ЈЕ МОЈ ОБРАЧУН... ФРАГОЗО МОЈИМ ТЕ БУДИ СВЕДОК ОВОМ ЧОВЕКУ

НА САМОЈ ПЕРИФЕРИЈИ ГРАДА БЕНИТО И ТОРЕС СТАЛИ СУ ЈЕДАН ПРЕМА ДРУГОМ.

РАЗЈА-РЕН ТОРЕС ЈЕ КАО ЖИВОТИЊА НАСР-НУО НА БЕЊИТА

САМ ЈЕ КРИВ ЗА СВОЈУ СМРТ.

БЕНИТО! ПИСМО ЈЕ КОД ЊЕГА!

НЕ НЕ! УПОМОГ!

ПРИЧА О ЈЕДНОМ ПСУ

Догађај који нам прича публициста Вилијам Елис потпуно је истинит, док је тумачење догађаја лично његово

Да ли је пас свесно поступио? То је једина неизвесност ове приче. Већина сведока који су пратили читаву ствар, убеђени су да је знао шта ради. И ја сам у то убеђен, пошто сам га пратио из дана у дан.

Војвода је био живахна и срчана дога; имао је четири године и тежио 23 килограма. Длака му је била боје ватре, а груди, доњи део ногу и задњи део тела отворено сиви. Чарлс Купер се двоумио да ли овог пса да купи јер псе његова жена Мерси није много волела. Кућица са малом баштом била би непогодна за оваквог пса. Чарлс је ишао у више наврата да га погледа не би ли се одлучио. После три месеца осетио је жарку жељу да га има али је требало доста времена док се његова жена навикла.

Купер је био млад човек, пуни динамике и животне свежине. Висок 1,86 м играо је фудбал као студент и био боксер тешке категорије. У једној великој робној кући вршио је дужност инспектора продаје.

Почетком јесени када се једне вечери враћао аутомобилом кући имао је судар у коме је теже повређен и пренет је у болницу.

Читав месец се борио са животом, једино је дисао и ви-

део. После пет седмица, предузеће му је дало годину дана боловања а затим је требало да добије место где неће морати да се креће. Ставили су га у колица; сваког дана је правио вежбе одузетом ногом и руком, возио се у мање шетње, али се није запљао никакав напредак.

У марту је напустио болницу. Свако јутро кад би његова жена полако залупила капију при одласку на посао, он је имао утисак да се за њим затварају затвореничка врата. Остајао је потпуно сам.

Најзад су одлучили да доведу „Војводу“ да му прави друштво. Чарлс је желео да га сачека на ногама и устао је из кревета, а пас кад је угледао господара почео је да подрхтава, затим је залајао, скочио на њега и умало га није оборио.

Сви који су присуствовали овој сцени тврде да је пас одмах схватио ситуацију. Никад више није скакао на њега и отада је, и дању и ноћу чувао стражу поред његове постеље.

Али присуство пса није много побољшало стање болесника. Његови снажни мишићи су потпунопустили. Мерси је кришом плакала а његов ведар осмех остао је само лепа успомена.

Кад се два бића гледају од јутра до вечери, један непокретан а други нем — ухвати их досада. Псу је било тешко. Сатима је непомично лежао на поду гледајући свог господара. Понекад би одједном скочио и залајао.

— Лежи, Војводо, — умиривао га је Чарлс.

Пас би пришао постељи и почео да се умиљави.

— Иди, прошећај мало по врту, — говорио му је Чарлс, али га пас није слушао. Опет

би легао и касније пришао поново постељи.

Једне вечери, својом здравом руком Чарлс веза поводац за огрлицу да би пас био миран. У том тренутку пас полете. Куперу није било јасно шта се тада одиграо. Пас подскочи а он се усправи и посрну. Својом здравом десном руком премести поводац у леву. Мерси га придржа за лакат и он повучен, покрену десну ногу. Кад је испружио десну, лева аутоматски пође за њом и — то је личило на први корак.

Кад је пас осетио да му је поводац олабавио, начини други корак. Чарлс опет посрну, пружи своју здраву ногу да не би пао и усправи се. Ово је поновио неколико пута пре

но што се срушио исцрпљен у своју столицу. Пас је изгледао задовољан.

Сутрадан, „Војвода“ дотрча ујутру и приђе Чарлсу са здраве стране. Завуче му њушку испод лакта и нагло подиже главу. Болесник је здравом руком потражио поводац. Кад је Купер стао на ноге, пас коракну и затегну поводац. Болесник је тог дана начинио четири корака. Успевао је да одржи равнотежу на ногама без помоћи своје жене. Следећег дана су човек и пас начинили пет корака. Затим шест, али идућег је дошло до катастрофе: после два корака Чарлс више није могао да издржи. Остали су ипак упорни — и пас и Чарлс после петнаест дана успели су да дођу полако до улазних врата. Кад је Мерси то видела посаветовала се са лекаром који му је препоручио да настави кратке шетње са псом, гимнастику, дизање лакшег терета и туширање.

Међутим, пас је сваки дан са својим господарем правио све дуже шетње. Сви суседи су их видели кад су отишли и до угла улице. Шетња је трајала пола часа, али после тога је Купер био изнемогао. У августу је већ успевао да на клиници полако ради вежбе четири сата дневно.

Четвртог јануара идуће године направио је велики подвиг: дошао је сам са клинике до предузећа у коме је био запослен. Особље није могло да се освести.

— Ово није обична посета — рекао је Чарлс директору. — Хтео бих да знам шта се догодило у мом одсуству? Долазиш у прво време само један сат дневно. Седеш у канцеларији у близини стоваришта и биће ми потребан један диктафон.

Кад се неко тако упорно бори за живот, ко би имао срца да му каже да је неспособан ма за какав посао! А опет, чему може да служи инспектор продаје који се не креће и који ради само један сат дневно? Нико није знао да је Купер одлучио да од 1. марта ради пуно радно време.

После тринаест месеци добио је виши положај у предузећу.

По сваком времену пас га је водио на затегнутом поводу и кад би неко од познатих похвалио пса, он би се на смејао и рекао:

— Војвода је мој прави помоћник.

Предвече 12. октобра 1957. године код Куперових је било мало друштво. Усред разговора Чарлс зачу споља шкрипање кочица аутомобила и нагонски потражи погледом пса. Али њега није било.

Пренели су га у кућу крвавог; дахтао је а поглед му био готово угашен.

— Телефонирајте ветеринару! — рече Мерси. — Кажите да му одмах доведим Војводу.

Она подиже тешку животињу и сама је однесе до кола. Иако је био отпоран и јак сутрадан је Војвода подлегао тешким озледама.

Купер је од тог времена морио сам да хода, а то је сад ипак ишло лакше. Војвода је живео док је био неопходан.

И ТО ЈЕ РЕКОРД

Глатке семенке сочних, освежавајућих лубеница најбрже и најлакше се одстрањују једноставним избацивањем из уста. Међутим, то човек може себи да дозволи само кад је негде далеко ван града. То „преимущество“ имали су и учесници традиционалног „празника лубеница“ који се сваке године прославља у околини града Ралија у америчкој савезној држави Северној Каролини. За време овогодишње свечаности чак је било организовано такмичење: ко ће даље да испује семенку од лубенице. Победник је био осамнаестогодишњи Воли Осли који је постигао 10,82 метара и тиме све конкуренте оставио далеко иза себе. Други по успеху могао је да забележи резултат од 8,84 метара.

СЕРВИРКЕ СУ СЕ СНАШЛЕ

Када су се чланови „клуба високих људи“ састали у једном локалу у Минхену пореметили су ред који је тамо владао. Три стотине цинова са свих страна света требало је услужити. Сервирке су на цуховит начин решиле овај проблем.

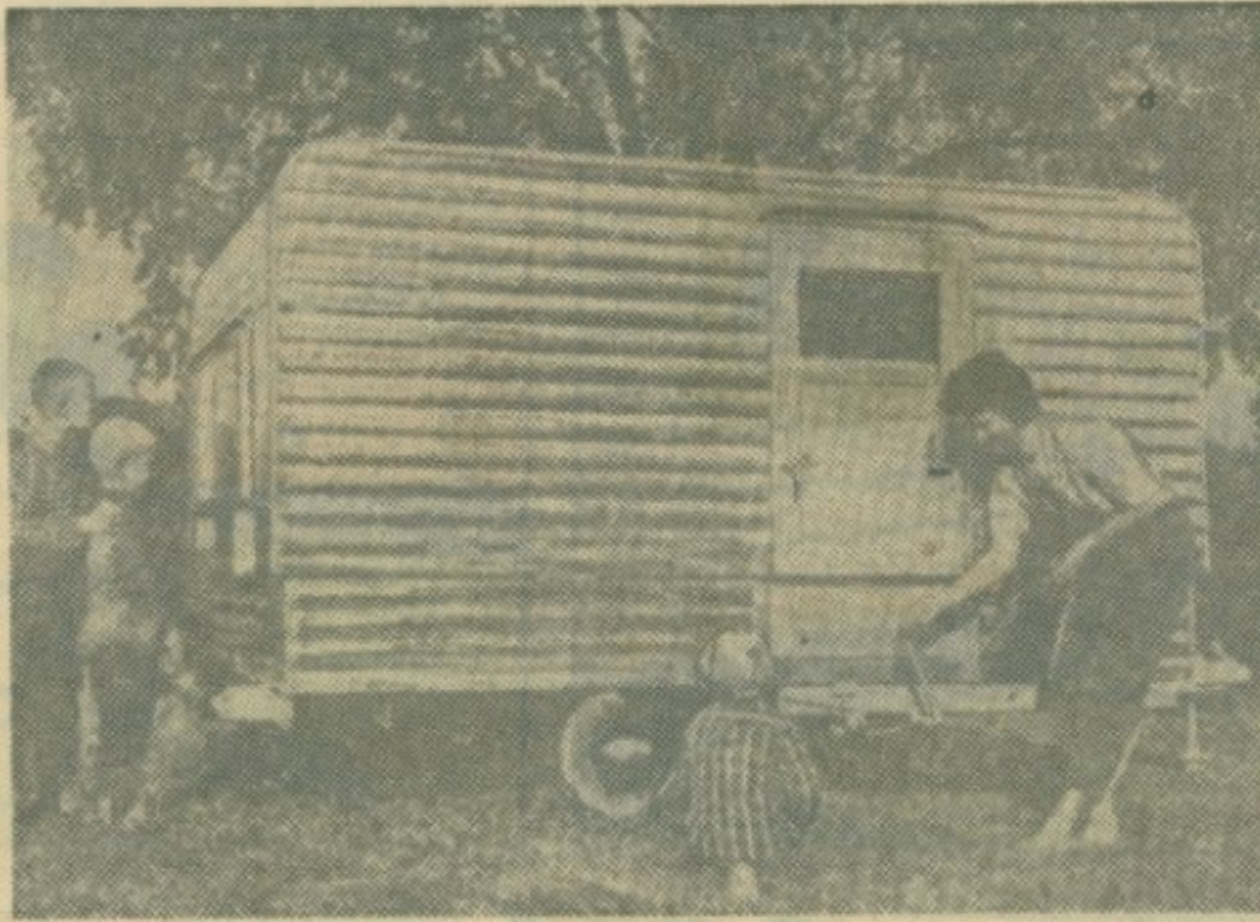
ШАРАН И КАЛЦИЈУМ

Ту врсту глади — недостатак калцијума у води — шаран тешко подноси. Совјетски стручњаци за рибе, доктори биолошких наука Бодрова и Крајухин, дошли су до горњег закључка после читавог низа опита. У води сиромашној калцијумом нарочито је тешко младунцима шарана који у таквим условима брзо угину.

Други закључак научника добијен на основу истих опита веома је значајан за одгајиваче риба: количина калцијума у води утиче на развитак риба. Због тога, ако се, на пример, у храну дода пола процента креде, тежина риба се повећава.

ЗА ИЗЛЕТЕ И ЛЕТОВАЊЕ

Ова камп-приколица за време војне висока је само 1,5 метар. На месту где желиш да кампујеш окретањем ручице се подигне горњи део приколице толико да ни високи човек не мора да се савије у њој. У поду је уграђен уређај за грејање а унутра је и резервоар за воду и фрижидер. Камп-приколица је направљена од алуминијума и челика и може да прими пет особа на спавање.

ШТАМПАЊЕ ЛИСТОВА НА ВИШЕ МЕСТА ИСТОВРЕМЕНО

Једна британска фирма за прецизну електромеханику у савршила је уређај који ће можда изазвати преокрет у штампању новина. Помоћу тог уређаја за свега четири и по минута може се на више стотина километара пренети факсимил стране неког листа, управо факсимил слога преломљеног у главној штампарији, који се истовремено може штампати у штампаријама других градова. Амерички финансијски дневник „Волстрит џорнал“, који се штампа у Њујорку и седам других америчких градова, први је поручио једно овакво постројење. Британска фирма је већ десетак годи-

на радила на усавршавању уређаја у сарадњи са листом „Гардијан“ који је раније штампао у Манчестру, а сада и у Лондону. Уређај служи и за пренос факсимил првог „факсимилског“ листа на свету, токијског „Асахи шимбуна“, који се издаје и у граду Сапору. За последње две године ниже фирме су усавршили уређај тако да он сад ради

савним аутоматски и двадесет пута брже од првог. Уређај ради преко телевизијске мреже, а не као раније, преко телефонске везе. На овај начин постиже се велика уштеда: редиговање, слагање слога, коректура и остало обавља се само на једном месту, док се локална издања штампају, уз помоћ факсимилског уређаја, у локалним штампаријама.

Прва на свету

Варош Фарста близу Стокхолма, прва на свету снабдеваће се енергијом из атомске централе саграђене у бункеру дубоко под земљом. Грађење је трајало 5 година а трошкови износе 200 милиона шведских круна. Централа ће давати 65.000 киловата енергије, а капацитет јој је још двапут већи. Од 65.000 киловата један део биће претворен у електричну енергију, а други део ће се користити за загревање воде којом ће се грејати град.

ЗРНА ЗНАЊА...

Најскромнији човек може у послу много да постигне, ако је у стању да ограничи свој рад на ствари које су у његовој моћи (Гете).

Сви желе да живе дуго, али нико да остари (Свифт).

Нико више не грешти од оног ко неће да призна (Гете).

Чиниће доброчинства, пазиће да она не пређу ваше могућности (Цицерон).

Губитком ексера коњ губи и потковицу, губитком потковице — клоне; губитком коња — коњаник је изгубљен (Бенџамин Франклин).

Јесће ли већ чули да...

... прва замисао о вештачким земљиним сателитима појавила се 1890. године када је

Херман Гансвинд из Берлина разрадио планове за васионски брод који је требало да кружи око Земље уклони земљину тежу.

... још ни данас наука није успела да објасни зашто су диносау-

руси нестали с наше планете.

... британски стручњаци тврде да жене кодају целиходније и економичније од мушкараца. Правећи дуге и чврсте корачке мушкарци непотребно рабацују енергију. Опитима је утврђено да за иста растојања мушкарци утроше 14 одсто више енергије од жена.

... у Сједињеним Америчким Државама све више се сади трава плавичасте боје која је пре неколико година први пут увезена из северне Кине. Поред своје необичне бо-

је, ова трава има још неке предности: веома је бујна и отпорна на мраз и сушу. Плава трава је из једне породице крина, а научно име јој је „офиоген јапоникус“.

... реч „сијасет“ која је одомаћена у многим нашим крајевима у значењу „мноштво“, арапског је порекла и првобитно јој је значење „казна“.

... за велике врућине сива веверица има посебно гнездо које она изгради високо на

дрвету и у које се, кад је жега, пресели са читавом породицом. Њен „зимски“ стан налази се у дупљи каквог дрвета.

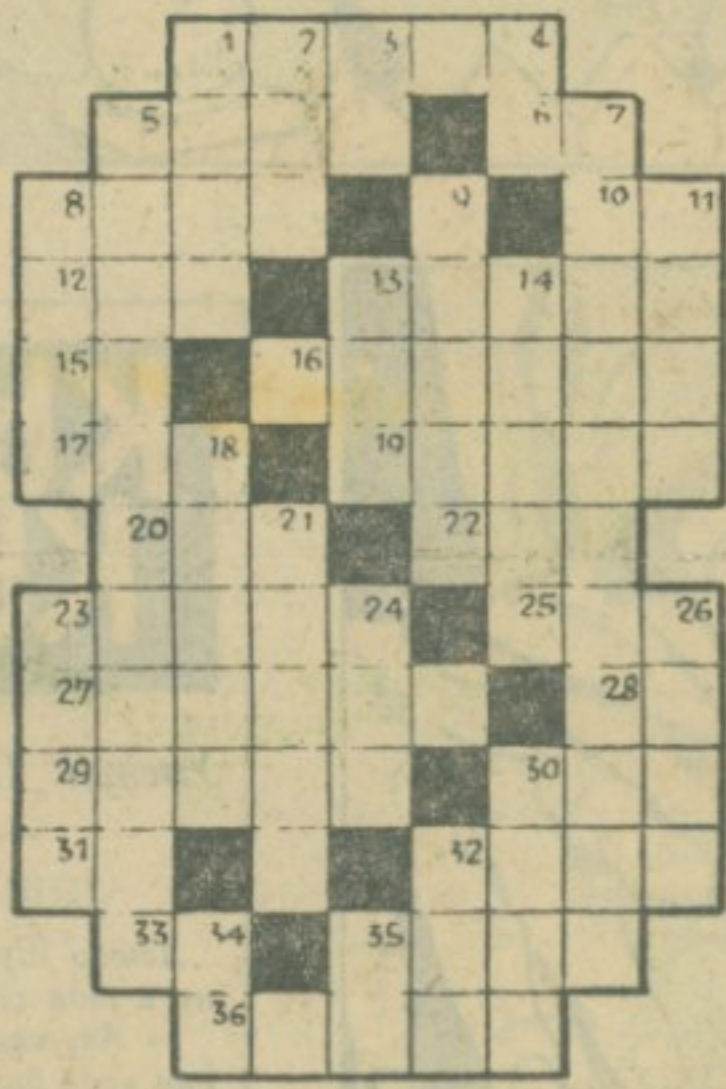
... племе Дајака са Борнеа употребљава бамбусову трску високог квалитета као универзалан грађевински материјал. По угледу на њих власти на Борнеу почеле су пре неколико година да употребљавају бамбусову трску за нафтоводе. Цеви од бамбуса показале су се као одличан заштитни омотач обичних цеви који је раније изједала рђа.

ле су се као одличан заштитни омотач обичних цеви који је раније изједала рђа.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Водоравно: 1) пешчир; 6) хемијски елемент; 8) слово латинице; 9) француски књижевник („Три мускетара“); 10) истурени део копна у воду; 12) грубо сукно; 13) један од највећих немачких песника („Дон Карлос“); 15) слово латинице; 16) врста ветра; 17) град у Француској; 19) врста дрвета; 20) град у Србији; 22) придевка за меница; 23) наш шахмат; 25) река у Аустрији; 27) лако запаљива течност; 28) слово латинице; 29) врста рибе; 30) јединица за силу у систему мера; 31) узвик; 32) индустријска биљка; 33) првак; 35) роман од Кампа; 36) немачка новчана јединица.

Усправно: 1) јужно воће; 2) врста змије; 3) иницијали француског композитора („Волеро“); 4) повратна заменица; 5) стање сна у коме неке животиње проводе зиму; 7) број пуних осцилација у једном секунду; 8) личност из Дизнијевих стрипова; 9) врста изазивача заразних болести; 11) град у Француској; 13) жбу; 14) баре; 18) град у Немачкој; 21) иницијали нашег књижевника наше планине; 23) место у Србији; 24) шанец; 26) река у Француској; 30) врста пса; 32) чешки композитор („Летња бајка“); 34) иницијали нашег књижевника („Ваконфа Фра Врие“); 35) хемијски знак за криптон.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) каста; 6) Валери; 8) сам; 9) Ист; 11) купалиште; 14) И(во) Т(нјарловин); 15) Тел; 16) ри; 17) срам; 19) И(во) А(ндрин); 20) ар; 21) ср; 22) Об; 23) Олиб; 25) Ис; 26) ага; 27) ас; 29) ватерполо; 32) Ака; 33) лоб; 34) Алмаден; 37) крчаг.

Усправно: 1) ками; 2) ал; 3) Сејлем; 4) та; 5) ариш; 6) Ваутс; 7) Истра; 8) ски; 10) тен; 12) атар; 13) Ин; 18) Раб; 19) Ири; 21) слат; 22) Осака; 23) огрчак; 24) балон; 25) ива; 26) ас; 28) соб; 30) талк; 31) Олег; 35) мр; 36) да.

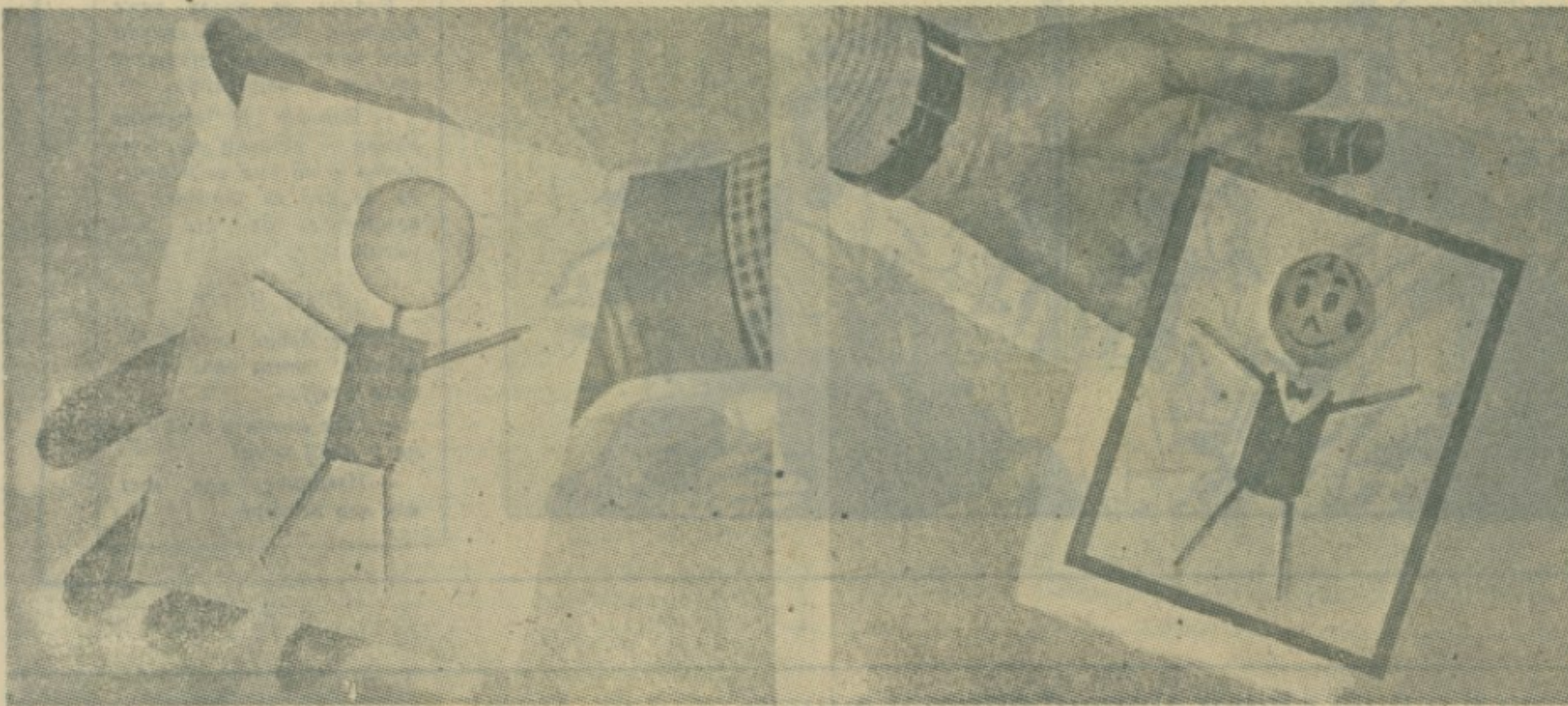
НАПРАВИ САМ

Како да направите рељефну слику. Врло једноставно: прободите један већи запушач на пет места и забодите ту пет шибница да бисте направили удове ове мале личности. Пробушите и лоп-

РЕЉЕФНА СЛИКА

тицу од пинг-понга и поставите. Залепите целу „личност“ на хартију од 12х15 см а са подељине

ипак учврстите чојама целу фи гур. Украсите је гвацем (воденим бојама) и залепите позади конач да бисте могли ваљачу руковорачину да обесите на зид.

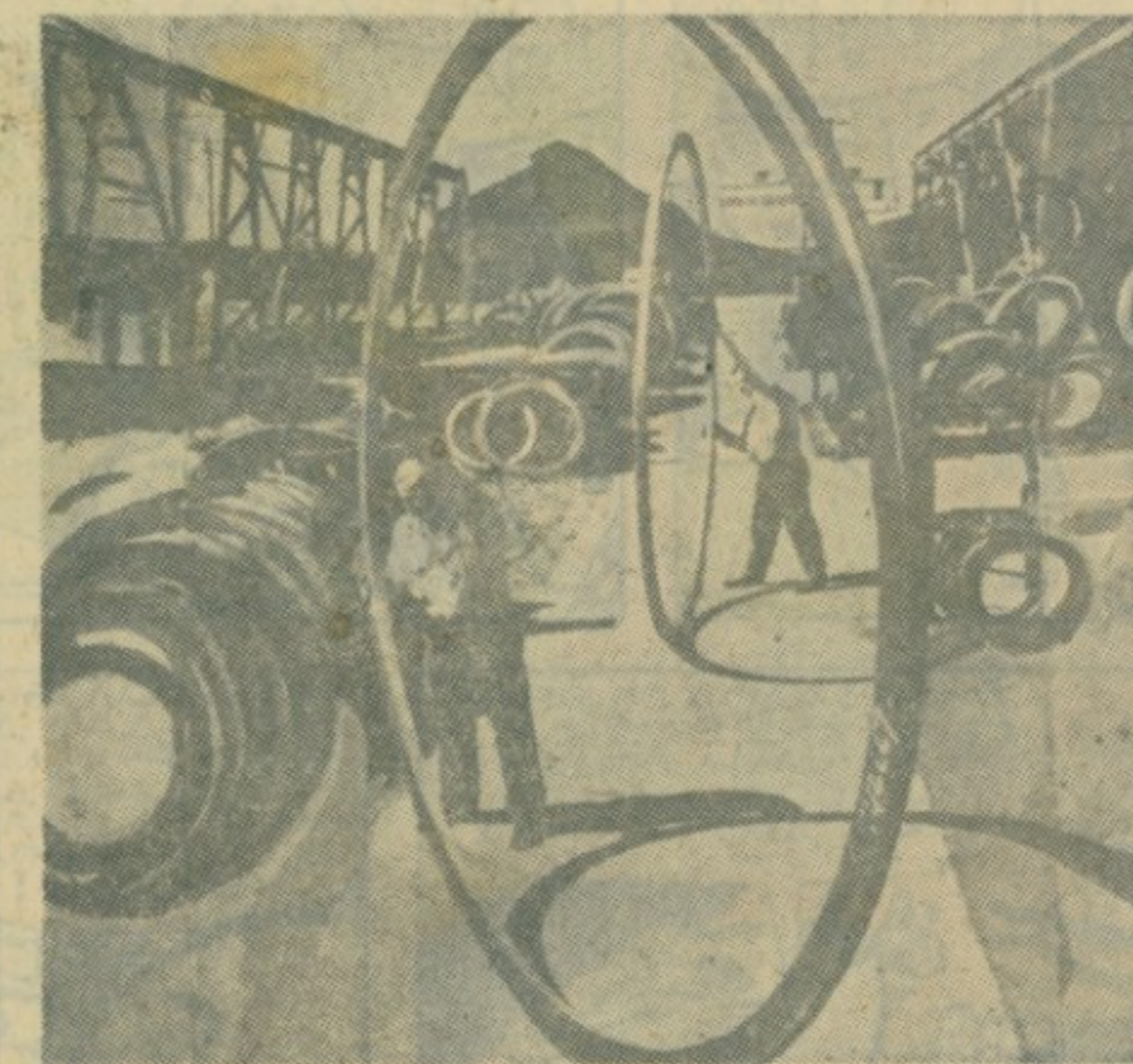

Грађевина која се надува

Читав покривени стадион који може да прими 1200 особа биће направљен, или тачније надуван, у Штутгарту. Кров и зидови су од табли пластичне материје сједињених међу собом преградама што даје површинама посебан изглед: као саће у кошници. Сви делови те грађевине биће донети на место где треба да се она подигне, спојени међу собом и онда

ће тек цела грађевина бити надувана на подлози која је претходно припремљена. Структура зидова је таква да ће после надувања они постати чврсти. Танка облога од каучука са унутрашње стране образоваће ваздушне душекe у преградама саћа, и тиме ће штитити од хладноће и буке.

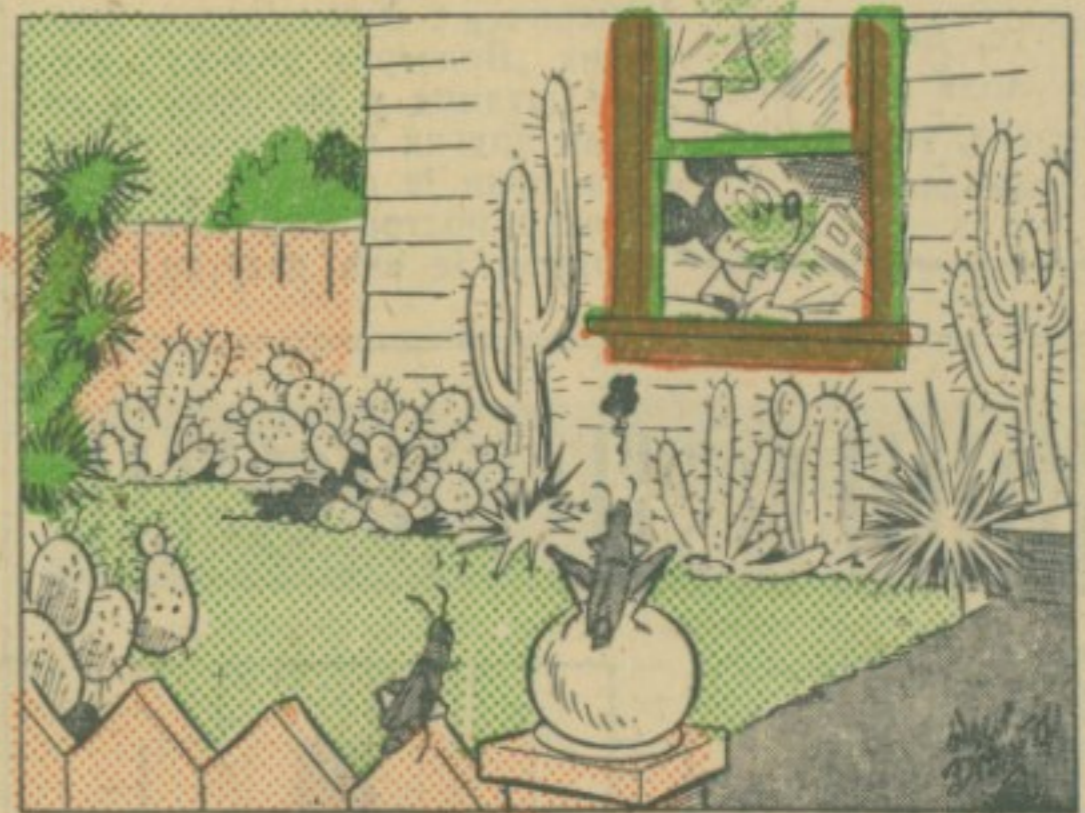
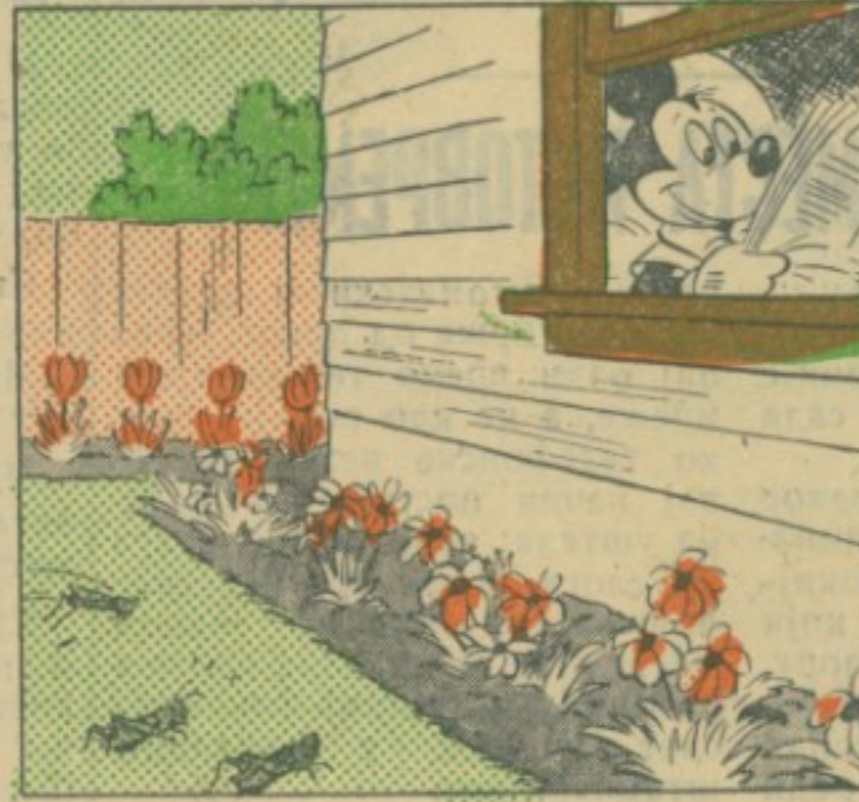
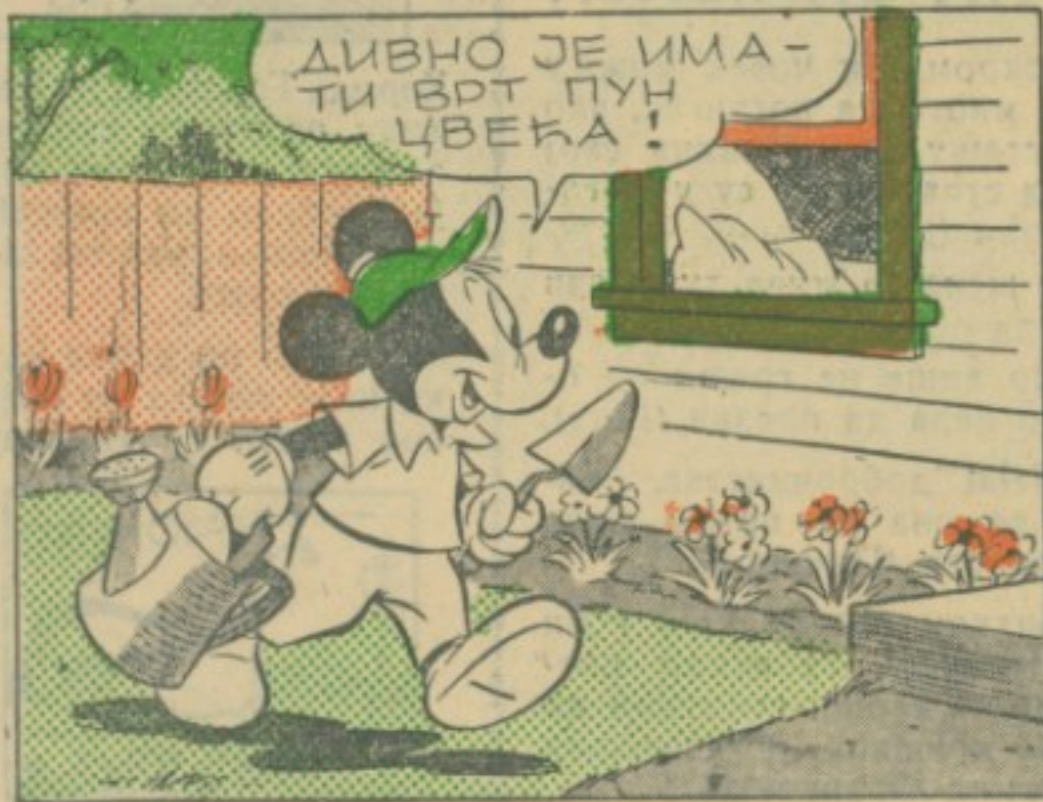
КАО ОД ШАЛЕ

Транспортни амерички радници жонглирају са циновским челичним точковима са пречником од пет метара и тешким пола тоне. Ова округла чудовишта не служе за неку нову врсту спорта него као шине на точковима за високе кранове.

САМО ЕКСПЕРИМЕНТИ...

Мајмуни се међусобно споразумевају гласним говором као људи и опет исто као људи причају о времену — показала су испитивања у њујоршком зоолошком врту. Њихов узбуђен „разговор“ пред саму олују снимљен је на магнетофонској траци. После извесног времена — кад је дан био леп и ведар репродукван им је тај снимак; мајмуни су наћудили уши, затим уплашени побегли под кров да се заклоне од кше, мада о њој није било ни помена.

ЦОНАРИ

Ква-Ква!

Увећује Паја Патак

ЛЕПИ СНОВИ

Дошао Шубукле у кафани и јада се пријатељу:
— Ах, како бих био срећан када бих заиста стекао онолико колико се моја жена нада да наши суседи верују да сам зарадио.

УПРАВО ТО

Шиља је у апотеци затражио ди-ди-ти.
— Молим, ево, — рече апотекар стављајући на тезу једну кутију.
— Али ја бих хтео у ампулама... треба ми за инјекције.
— Ди-ди-ти инјекције? — зачуди се апотекар. — Али чему то?
— Треба ми — одлучи се Шиља да открије тајну — јер ми се чини да имам мраве у ногама.

ПРЕДОСТРОЖНОСТ

Будећи се после теже операције Шиља се зачуди што види сасвим спуштене шалоне у својој соби.
— Напољу је страан пожар — објасни му болничар — на смо се планили да кад га угледате не помислите да сте већ умрли.

НИЈЕ ИСТО

После добре вечере домаћица упита свог госта чика Стају:
— Шта мислите о сликама у мојој кући?
— Извините, као гост или као сликар?